

Пешгуфтор

Мо шодем, ки шумо ба омјхтани Навиштаи Пок шавќ доред. Мо, яъне мактаби ғоибонаи Тавроту Ин™ил “Аммоус”, дар асоси колле™и Китоби Муќаддас “Аммоус”, ки соли 1941 таъсис ёфтааст, амал мекунем. Курсҳои ғоибонаи Тавроту Ин™или мо шиносии оли™аноб бо Тавроту Ин™ил буда, шуморо ќадам ба ќадам дар тјли тамоми роци омјхтани цаќикатҳои он ҷамроці хоҷанд кард.

Мо ќариб 20 китоби дарсиро барои омјхтани Тавроту Ин™ил, ки цаќикатҳои асосии Навиштаи Пок, китобҳои Ин™ил ва дигар мавзјъоро дида мебароянд, пешкаши шумо мегардонем.

Маќсади мо ба шумо ёри додан аст, то дар цаёти худ ба чунин дара™ае расед, ки ба воситаи муносибат бо Исои Масеҷ барои ™алолӣ Худо зистанро сар кунед. Це™ каси шумо набояд худро бебаҳти модарзод ҷис намояд: мо барои ғолибият ба дунё омадаем. Пас аз чи бояд сар кард? Касе инро чунин баён кардааст: “Аз пайраҷаҳои тираву торики гуноҷ роци бозгашт ба Худо ҷаст. Дари кушода ҷаст, то ту даромада тавонӣ. Ту дар назди салиби Ҷол™олто асоси нави худро мегузори, ваќте назди Исо чун гунаҷкор меоӣ”.

Корҳои шуморо мувофиќи яке аз мавзјъҳои пешниҷодшуда тафтиш кардаву баҷо дода, мо ба шумо шаҷодатнома оиди ба охир расонидани курси мазкур (ба шарте ки шумо на камтар аз 60%-и саволҷоро дуруст ™авоб гардонда бошед) ва ҷамҷунин маводи курси ояндаро мефиристам.

Ваќте шумо 12 курси аввали барномаи моро бо муваффаќият омјзед, ба шумо “Диплом” дода хоҷад шуд. Ба шумо маслиҷат медиҷем, ки ҷам ин шаҷодатномаҷо ва “Диплом”-ро, ва ҷам тамоми китобҷоро нигоҷ доред, зеро дар оянда онҷо барои таҷрор кардан ба кор омада метавонанд.

Таълимро чі тавр бояд ташкил дод

Бо дуо ба Худо муро^{ТМ}иат кунед, то дили шумо барои қабул кардани он цақиқатное кушода шавад, ки Ј ба воситаи Сухани Худ шуморо хоцад омјзонд.

Цангоми омјзиши цар гуна курси ёибона шумо мустақилона кор мекунед, аммо охир омјзиш доимо кори *шахси* мебошад. Бинобар ин аз худи аввал кјшиш кунед, ки курсро аз аввал то охир тамом кунед. Мацз дар нати^{ТМ}аи омјзиши хонагии Навиштаи Пок муносибат ва хизмати одамони зиёд ба Худо хеле бецтар шуд.

Маълумоти умумі

Цар як дарс маводи дарси ва саволҳои имтицони ро дар бар мегирад. Вазифаи шумо аз он иборат аст, ки маводи дарсро дар китоби дарси бо диққат омјхта, матни дахлдорро аз Навиштаи Пок хонед, ва пас аз ин кјшиш намоед, ки ба саволҳои дафтари имтицони^{ТМ}авоб гардонед.

Пас аз он ки шумо цамаи дарсчоро аз худ карда, тамоми супоришчоро дар дафтари имтицони^{ТМ}ро кунед, онро барои тафтиш ба дастурдицандаи мактаби ёибонаи Тавроту Ин^{ТМ}ил “Аммоус” фиристонед. Дар^{ТМ}авоб ба шумо маводи имтицонии аз^{ТМ}ониби дастурдицандагон тафтишшуда бо кайдҳо ва дастурҳои иловагі фиристода мешавад, ки дар қорҳои минбаъда ба шумо ёри хоцанд дод. Ончоро бо диққат дида баромада, ба^{ТМ}авобҳои он саволе ки сабаби душвории шумо шуд, диққат дицед. Бовари қосил кунед, ки шумо цар як дарси курси омјхташударо фацмидед. Агар шумо цанјз савол дошта бошед, оиди ин ба дастурдицандаатон нависед. Муцим аст, ки шумо то охир тамоми маводи курси додашударо аз худ кунед.

Методи таълим

1. Ҷадвал тартиб дицед

Барои бо муваффиқият омӯхтани тамоми курси ғоибона муайян кунед, ки шумо цафтае чанд соат дарс мехонед. Мо бо исрор ба шумо тавсия мекунем, ки дар як цафта на камтар аз се соат дарс хонед. Цар қадар бисёртар дарс хонед, цамон қадар курс бароятон пурсамартар хоцад буд.

Ин ^{ТМ}О чизи муцимтарин мунтазамі аст. Дар миёни машғулиятцо танаффусцои хеле калон накунад. Ва чизи аз цама муцим: ягон дарсро бе диққат нагузоред! Цамин ки шумо ба таъхир гузоштани дарс ё бе диққат мондани онро сар кунед, мебинед, ки баргаштан ба онцо чі гуна душвор аст.

2. Хонед ва қјшиш намоед, ки чизи хондаатонро фацмед

Ана якчанд маслицатцои одді, ки ба шумо метавонанд даркор шаванд.

Аз дуо сар карда, аз Худо хоциш намоед, ки дилцои шуморо барои қабули он цақиқатцое кушояд, ки шуморо ба воситаи онцо таълим хоцад дод (Забур 118:18). Пеш аз он ки шумо омјзиши курсро сар кунед, қабл аз цама мавзјъцои дарсцоро дида бароед. Сипас ду маротиба бо диққат маводи дарсиро хонед – бори якум барои пайдо кардани тасаввуроти умумі, ва сипас бо диққат, шитоб накарда, боз як бори дигар. Ба порчацо аз Навишта^{ТМ}от диққати махсус дицед. *Хониш ва омјзиши Сухани Худо худ аз худ ва махсусан чун қисми таркибии дарс ницоят муцим аст.*

Маводи дарсро хонда, дар цар банд зери фикрцо, суханцо ва иборацои асосі хат кашед. Ин ^{ТМ}ицатцои асосі бисёр вақт дар охири цар як фасл барои ^{ТМ}амъбаст карда хулоса баровардан нишон дода шудаанд. Ба ин диққат дицед. Дар цошияцо аломатцои қайдро гузоред, ки цангоми аз нав дида

баромадани матн ба шумо ёри хоцанд дод. Маводи дарсро бо матни НавиштаTMот мукоиса намоед.

Дар матни дарс тафсири истилоццои душвор дода шудааст. Ба ғайр аз ин метавон бо калимацое вохјрд, ки бо онцо шинос нестед. Дар ин цол ягон луғати забони тоTMикиро истифода намоед.

3. Боғайрат бошед

Омјзиши маводро ба таври доими давом дода, аз рји TMадвали худ амал кунед.

Бигзор хатоцоятон шуморо ба ташвиш наандозанд: муцим ин аст, ки аз онцо сабаќ гиред. Имтицон пурра нишон медицад, ки шумо то чи андоза дарсцои гузаштаро аз худ намудаед.

Истифодаи оќилонаи ваќтро ёд гиред. Барои дида баромадан ва аз ёд кардани маводи дарси ваќтро дарег надоред, охир он бе фоида гузашта метавонист.

4. Худро барои ба маќсади охирин расидан омода созед

Чун донишTMји курсцои ғоибонаи “Аммоус” шумо ба лашкари миллионнафараи одамоне дохил мешавед, ки худро ба омјзиши хонагии Навиштаи Пок бахшидаанд. Ин курсцо барои бисёрицо роцро барои хизматгузории TMиддитар ба Худо кушоданд.

Дар бораи Нома ба Ѓалотиён

Цам шариат, цам файз ба мо аз ^{ТМ}ониби Худо фурјд омадаанд ва бинобар ин нек цастанд. Оё мо цар дуи онцоро омехта наметавонистем, то дар ^{ТМ}амъ ягон чизи бецтаре ба даст оварем? Ба ин саволи муцим Нома ба Ѓалотиён ^{ТМ}авоб медицад. Ин бо овози баланд “Не!” аст. Шариат изцор мекунад: “Бигзор дар боѓи шумо алафи бегона нарјяд”. Ба ѓайр аз ин он мегјяд: “Шуморо тухме набошад, ки аз он алафи бегона мерјяд”. Аммо онцо цастанд, ва илова бар ин дар цама ^{ТМ}о. Цамин тавр, шариат моро ноумедона мацкум намудааст. Шариат цамаи ононеро, ки дар зери цокимияти он цастанд, лаънат мехонад.

Худо барои онцое ки талаф мешаванд, воситаи на^{ТМ}отдицанда, яъне Муждаро*, ёфт. Ва аз дигаргун сохтани он дида, куфри бештаре нест. Зацрнок кардани чашмаи на^{ТМ}отдицанда кори дацшатнок аст. Нома ба Ѓалотиён махсусан он гоц даркор аст, ки одамони бисёр зери таъсири таълимоти дурјгин меафтанд. Онро омјзед! Фацмед, ки озоді дар Масац бароятон чист. Озодиро аз даст надицед. Ва ин курс ба шумо ёри хоцад дод.

* мужда - хушхабар

Мақсади номаи Павлус

1:1-10

Муқаддима

Цангоми сафарҳои миссионерии худ фириста Павлус аз Осиёи Хурд бозид намуда, он ^{ТМ}о Муждаро оиди на^{ТМ}оте ки танҳо ба воситаи бовар ба Масаҷ имконпазир аст, мавъиза мекард. Баъзе аз шахсоне ки мавъизаашро мешуниданд, на^{ТМ}от ёфта, калисоҷо ташкил меоданд. Якҷандтои ҷунин калисоҷо дар Ғалотиё, ноҷияи марказии Осиёи Хурд, ^{ТМ}ойгир буданд. Соқинони Ғалотиё авлодони галлҷо буданд, ки аввал дар он ^{ТМ}ое мезистанд, ки имрӯзҷо мо онро Аврупои Ғарбӣ меномем. Онҷо бо беқарорӣ, ^{ТМ}анговарӣ ва хислати тағйирёбанда фарқ мекарданд. Цамин ки фириста Павлус ин ноҷияро тарк кард, дар калисоҷо муаллимони дурӯғине пайдо шуданд, ки меғуфтанд, гӯё роҷ ба на^{ТМ}от — бовар ба Масаҷ як^{ТМ}оя бо риояи шарият аст. Дар мавъизаҷои онҷо омезиши масеҷият ва дини яҷудӣ, файз ва шарият, Масаҷ ва Мусо буд. Онҷо ҷамҷунин меқшиданд, то ғалотиён аз Павлус рӯй ғардонанд ва ба он таҷя мекарданд, ки вай хизматғори бар^{ТМ}астаи Худованд набуд, ва бинобар ин ба мавъизааш бовар кардан мумкин нест. Онҷо қӯшиш мекарданд, ки боварӣ ба мавъизаро аз байн бурда, воизро* беобрӯ созанд. Бисёре аз масеҷиён дар Ғалотиё ба суҳанони ҷилағаронаи онҷо гӯш андохтанд.

Вақте ба Павлус ҷунин хабарҷо аз Ғалотиё расиданд, дили вай ҷи қадар пур аз андӯҷ ва ноумедӣ шуд! Наход қори вай дар миёни ин одамон беҷуда буд? Масеҷиёнро аз хатарӣ ба ^{ТМ}ои на^{ТМ}оти Масаҷ қабул кардани таълимоти яҷудӣ ё шариятӣ ҷи тавр бояд раҷо дод? Цамаи ин фиристаро ба амалҷои фаврӣ ва қаты водор сохт. Вай қаламро гирифта, ба фарзандони

* воиз — мавъизаҷунанда

дјстдоштаи цамбовараш номаи пур аз эътироз навишт. Дар он вай мегјад, ки на^{ТМ}от на бо риояти шариат ба даст оварда шудааст, хоц он пурра бошад ё ^{ТМ}музъи (^{ТМ}удогона), балки фаќат аз рји файз дода шудааст. Корцои нек шарти на^{ТМ}от набуда, самари он аст. Масеци барои шариат мурдааст; вай на бо саъю кјшишцои худ, балки бо куввати Рјци Пок, ки дар вай сокин аст, цаёти пок ба сар мебарад.

Сохти нома

- I. Саломдиции Павлус (1:1-5).
- II. Маќсади номаи Павлус (1: 6-10).
- III. Павлус мавъиза ва хизматгузории худо цимоят мекунад (1:11-2:21).
- IV. Цаќикати бузурги Мужда (3:1-18).
- V. Маќсади Шариат (3:19-4:7).
- VI. Беандешагии масециёне ки зери таъсири шариат зистан мехоцанд (4:8 –5:1).
- VII. Хатари шариатпарасті (5:2-12).
- VIII. Маънои цаќикии озодии масеци (5:13-15).
- IX. Куввати цаќикии поки амалі – Рјци Пок (5:16-25).
- X. Насицати амалі оид ба цаёти масециёна (5:26-6:10).
- XI. Хотима (6:11-18).

Саломдиции Павлус (1:1-5)

1:1 Дар аввал Павлус мегјад, ки вазифаи фириста будани вай на аз одамизод аст, балки аз ^{ТМ}ониби Худо дода шудааст. Исои Масец ва Худо Падаре ки Јро аз мурдагон зинда кардааст, бо вай бевосита сухан меронданд. Одаме ки махсусан аз ^{ТМ}ониби Худо даъват шудааст ва танцо дар пеши Худо ^{ТМ}авобгар аст, цуќуќ дорад, ки аз одамон натарсида, хабари Худоро дар бораи на^{ТМ}от мавъиза кунад. Аз цамин сабаб фириста Павлус цам дар мавъизаи худ ва цам дар

хизматгузории худ ба дувоздац шогирд ва ба тамоми масециёни боқимонда вобаста набуд.

Дар ин оят оиди табиати илоции Масаец гуфта мешавад. Инро аз суханони зерин дидан мумкин аст: “на аз ^{ТМ}ониби одамон ва на ба воситаи одамизод аст, балки ба василаи Исои Масаец ва Худои Падар”, ки дар он Павлус Исои Масаецро бо Худо Падар як^{ТМ}оя карда, цар дуи онцоро ба дара^{ТМ}аи баробар мегузорад. Сипас Худо Падар чун Оне Ки Исоро аз мурдагон зинда намудааст, зикр меёбад. Павлус сабаби ^{ТМ}идди дошт, то инро ба ғалотиён ёдрас кунад. Аз мурдагон бархестан исботи он буд, ки Худо аз коре ки Исо барои на^{ТМ}оти мо ба амал овардааст, пурра қонеъ гардидааст, дар цоле ки ғалотиён қјшиш мекарданд, ки кори Јро гјё комилтар карда, илова бар бовар шариатро риоя намоянд.

Дар муқоиса аз дувоздац шогирде, ки аз ^{ТМ}ониби Худованд Исо цангоми хизматгузории заминии Ј *даъват шудаанд*, Павлус аз ^{ТМ}ониби Масаеци аз мурдагон бархеста даъват шуда буд. Якчанд сол дертар дар мавъизацои Павлус ба зиндашавии Масаец доимо нақши муцим ^{ТМ}удо карда мешуд.

1:2 Фириста ақидаи бародаронеро баён мекунад, ки бо вай буданд. Онцо ба даъвати вай ба ғалотиён оиди пайраві ба рості цамроц мешаванд.

Дар ибораи “калисоцои Ғалотия” қасдан услуби расмии нома таъкид карда мешавад. Одатан Павлус ба бовардорон, чун ба “калисои Худо” ё чун ба касоне ки “дар Исои Масаец аминанд*”, муро^{ТМ}иат мекард. Вай бисёр вақт барои вафодориашон ба масецият миннатдорі изцор мекард ё барои некјкорицояшон таъриф менамуд. Аксаран вай одамонро цатто аз рји номашон зикр мекард. Аммо дар ин нома ягон чизи ба ин монанд нест. †идди будани хатоцо дар калисоцои Ғалотия вайро водор карданд, ки дар муносибат ба онцо сард ва баъзан сахтгир бошад.

1:3 Баъзецо чунин мецисобанд, ки “калисоцои Ғалотия” дар қисми шимолии ин вилояти румі буданд. Чунин цисобида

* амин — бовафо

мешавад, ки Павлус дар ваќти сафари дуёми миссионерии худ ҷангоми баромадан аз ҷудудҷои ^{ТМ}анубӣ ва пеш аз омадан ба Трјос дар ин ^{ТМ}о калисо бунёд кард (Аъм. 16:6-8). Аз Аъмол 18:23 хулоса баровардан мумкин аст, ки вай бори дуом ба Ғалотия омада буд.

Нуқтаи назари дигар (назарияи ^{ТМ}анубиғалотиягӣ) изҷор мекунад, ки калисоҷои дар ояти сеюм зикрѐфта дар Антиохияи Писидия, Иқуня, Лустра ва Дарба ^{ТМ}ойгир буданд. Ин шаҷрҷо махсус чун ^{ТМ}ойҷое зикр ѐфтаанд, ки дар онҷо Павлус калисоҷоро дар Ғалотия таъсис дода буд.

“Файз” ва “осоиштагӣ” ду калимаи бузурги Мужда мебошанд. Файз некии Худост, ки гунаҷқорони саргардон ба он сазовор нашудаанд. Ба ^{ТМ}ои одамро ба *и^{ТМ}рои* ягон кор ма^{ТМ}бур кардан вай мегъяд, ки Худо *и^{ТМ}ро кардааст*, ва на^{ТМ}от ѐфтавро ҷамҷун ҷадияи беҷул пешкаш менамояд. Скоуфилд менависад: “Файз ба ^{ТМ}ои ^{ТМ}усту^{ТМ}ји одамони нек, ки метавонад онҷоро рјҷбаланд кунад, одамони маҷқумшуда, айбдор, хомјш ва нотавонеро ме^{ТМ}яд, ки метавонад онҷоро на^{ТМ}от диҷад, пок намояд ва ^{ТМ}алол диҷад”.

1:4 Осоиштагӣ нати^{ТМ}аи файз аст. Гунаҷқор на^{ТМ}от ѐфта, бо Худо сулҷ мекунад. Вай дилҷур аст, ки музди гуноҷаш пардохта шудааст, онҷо бахшида шудаанд ва худи вай ҷарғиз маҷқум нахоҷад шуд. Аммо файз на фаќат на^{ТМ}от *медиҷад*; он ҷамҷунин *нигоҷ медорад*. Ба мо бошад на фаќат *осоиштагӣ бо Худо*, балки *осоиштагии Худо* низ зарур аст. Дар аввали нома Павлус як қатор баракатҷоеро номбар мекунад, ки барои ғалотиён хоҷиш мекунад. Ва, албатта, ғалотиён мефаҷмиданд, ки ин баракатҷоро ба воситаи шарият ба даст овардан номумкин аст. Шарият барои ҷамаи ононе ки фармонҷояшро вайрон мекарданд, лаънат оварда, ба ягон ^{ТМ}он осоиштагӣ наодоаст.

Масеҷ мурд, “то моро аз ин олами шарир*... халос кунад”. Ин на фаќат расвоии ахлоќӣ ва сиёсии замонро дар назар дорад, балки ҷамҷунин ^{ТМ}аҷони диниро, ки дар он бовар

* шарир — бад

ба Масаец бо расму оин ва маросимцои давраи пеш аз масецият омехта мешавад. Бинобар ин ба ғалотиён ёдрас кардан махсусан бамавқеъ мебуд: Масаец барои он мурд, то онцоро аз тарзи қјцнаи цаёт, ки онцо акнун боз ба сји он бармегаштанд, рацо намояд.

Фидияи* Масаец “аз рји иродаи Худо ва Падари мо” мебошад. Дар ин ^{ТМ}о цама чиз ^{ТМ}о ба ^{ТМ}о гузошта шудааст: ^{ТМ}алол на ба қјшишцои бенати^{ТМ}аи одамизод, балки ба иродаи мустаќили Худо тааллуќ дорад. Дар баробари ин таъкид карда мешавад, ки Масаец роц ба на^{ТМ}оти Худост ва дигар роц буда наметавонад.

Ояти 4-ум ба мо ёдрас мекунад, ки Худо на шавќманди бецтар кардани ин ^{ТМ}ацон ё ба тартиб овардани маишати одамон дар он, балки хоцони халос кардани одамон аз он аст. Ва ниятцои мо бояд бо ниятцои Ј мувофиќ оянд.

1:5 Мувофиќи Муждаи файз, тамоми ^{ТМ}алол барои на^{ТМ}оти одамон ба Худо Падар ва Худованд Исои Масаец тааллуќ дорад. Одам наметавонад ба воситаи риояи шариат ин ^{ТМ}алолро чун шарик на^{ТМ}откор бо цам бинад.

Цар ибора дар пан^{ТМ} ояти аввал сермаъност ва миќдори ками калимацо цаќиќатцои бузургро дар бар мегиранд. Павлус андак дар бораи ду мавзји асосие гап мезанад, ки тамоми ќисми боќимондаи номаи јро дар бар мегиранд: мартабаи фириста будани худро ва Муждаи файзи Худои јро. Акнун вай тайёр аст бо ғалотиён оиди мушкилоти ба миён омада рјйрост гап занад.

Маќсади номаи Павлус (1:6-10)

1:6,7 Павлус дарцол ба цамла гузашта, ғалотиёнро дар омодагии ќабул кардани хатогицо айбдор мекунад. Вай цайрон аст, ки онцо ин ќадар зуд аз цаќиќати Мужда рјй гардонданд, ва амалцои онцоро чун дуршави аз Худо ба сји

* фидия – чизе ки барои рацо аз бандаги, барои харидани ^{ТМ}он дода мешавад

муждаи дурјгин сахт айбдор мекунад. Ѓалотиён ба файзи Масец даъват шуда буданд; акнун бошад онцо худашон лаънати шариатро бар сари худ меоварданд. Пештар онцо Муждаи цаќикиро қабул карданд, цозир бошад аз он ба хоџири “мужда”-и дигар, ки тамоман хабари хуш набуд, дур мешуданд (оџи 7). Ин мавъизаи таѓйирёфта ва омехтаи файз бо шариат буд.

Дар забони юнони ду калимае цаст, ки мафъуми “дигар”-ро ифода мекунад. Калимаи якум “чизи дигар”-ро ифода мекунад, ки аз цамон ^{ТМ}инс ва аз цамон асл аст. Калимаи дуюм “бегона”-ро ифода мекунад. Ѓалотиён ба муждаи “дигар” (дар маънои дуюм) бозгашт карданд, на ба он муждае ки Павлус мавъиза мекард.

1:8-10 Павлус ду маротиба аз номи Худо ба цар шахсе ки Муждаи дигарро мавъиза мекунад, лаънат мехонад. Худо барои гуноцкорони мацкумшуда танцо як мавъиза дорад: Ј на^{ТМ}отро аз рји файз ба воситаи бовар пешникод мекунад, ки бо риоџи шариат џгон алоќа надорад. Цар шахсе ки роци дигари на^{ТМ}отро эълон мекунад, албатта мацкум шудааст. Охир мавъизаи чизе ки ба цалокати абадии ^{ТМ}он меоварад, ^{ТМ}иноџт аст. Павлус тоќати дидани чунин муаллимони дурјгинро надошт, ва мо низ бояд надошта бошем.

Диќќат дицед: фириста “фариштае аз осмон” мегјяд, на “фариштаи Худо”. Фариштае аз осмон хабари бардурјгро оварда метавонист, аммо фариштаи Худо не.

Бо воситаџои забони бемисл будани Муждаро равшантар баён кардан номумкин буд. Он *џгона* роци на^{ТМ}от аст. Кјшишцои худ ё ^{ТМ}ицатцои хуби одам ба ин дахл надоранд. Танцо Мужда новобаста ба амалцо на^{ТМ}отро пешкаш мекунад.

Касе хеле хуб гуфтааст, ки шариат цар касеро ки онро риоџа карда наметавонад, лаънат мегјяд, Мужда бошад – онцоеро, ки онро дигаргун кардан мехоцанд.

Эцтимол, дар ин лацза Павлус ба ёд овард, ки душманон вайро дар он айбдор мекарданд, ки вай барои қонеъ гардондани шунавандагон мавъизаро дигаргун мекард,

бинобар ин вай савол меицад: “Оё ман алцол назди одамон цусни тава^{ТМТМ}јц ме^{ТМ}јам ё назди Худо?” Комилан равшан аст: вай кјшиш намекунад ба одамоне писанд ояд, ки мав^{ТМ}удияти фаќат як роц сји осмон ба онцо маъќул нест. Агар Павлус ба хотири онцо мавъизаро дигаргун месохт, вай хизматгори Худо намебуд. Дар ин маврид вай ба сари худ ғазаби Худоро меовард.

Агар шумо дарси мазкурро аз худ карда бошед, ба саволцои кори имтицониш 1-ум ^{ТМ}авоб дицед.

Павлус хизматгузори худро цимоят мекунад

1:11-2:10

Акнун Павлус ба цимоят кардани хизматгузори худ шурјъ мекунад. Танќидгарон чандин бор хашмгинона ба ј дармеафтоданд. Пеш аз цама онцо цаќќонияти мавъизаи вайро рад мекарданд, ва ба ғайр аз ин, фиристаро дар он айбдор мекарданд, ки мавъизацои вай бар китобцои Тавроту Забур асос намеёфтанд. Цамчунин дар нодоні айбдор мекарданд, зеро дар мавъизацои вай барои хатна ё дигар маросимцои яцуді ^{ТМ}ой набуд. Дар ^{ТМ}авоб вай аз цаёти худ шаш далели асоснок меоварад, ки пан^{ТМ}тои он дар ин дарс дида баромада мешаванд.

1:11,12 Аввалан, Павлус ин Муждаро ба воситаи вацйи илоцї ва бе миёнаравии одамон гирифтааст (1:11,12). Он “аз они одамизод нест”, яъне он ба шарофати одамон пайдо нашудааст. Баъди андаке андешароні ин тасдиќ мегардад. Дар Муждаи Павлус цама чиз аз Худо бармеояд. Одам ин гуна роци на^{ТМ}отро фикр карда бароварда наметавонист. Павлус ин хабарро на аз одамони дигар ва на аз китобцо, балки аз худи Худованд Исои Масец вацйи бевосита гирифтааст.

1:13,14 Дуюм, он цаќиќат, ки Павлус шариати яцудиро аз чорчїбаи Муждаи худ баровардааст, ба це^{ТМ} сурат наметавон гуфт, ки ин аз боиси дини яцудиро надонистани ј буд (1:13,14). Аз рїи асли насаб ва аз ^{ТМ}ицати маълумот вай шариатдон буда, бо ихтиёри худ таъќибкунандаи бар^{ТМ}астаи калисо гардид. Дар кїшиши шадиди нигоц доштани анъанацои а^{ТМ}додон вай аз бисёр яцудиёни он солцо пеш гузашта буд. Аз цамин сабаб, агар дар Муждаи ј оиди на^{ТМ}от аз рїи бовар шариат набошад цам, наметавон гуфт ки вай шариатро намедонист. Пас чаро вай шариатро дар мавъизаи худ зикр накард? Чаро Муждае ки вай онро мавъиза мекард, ба

гузаштаи j, ба тамоми табиат ва ба тамоми инкишофи динии вай зид буд? Чунки ин Мужда натиTMаи мулоцизацои вай набуд, балки онро ба j бевосита Худо додааст.

1:15-17 Сеюм, якчанд соли аввали хизматгузории худро Павлус TMудо аз дигар фириस्ताцо башорат меод (1:15-17) ва акнун ба одамон вобаста набудани ақидаи худро дар мисоли хизматгузории худ тасдиқ мекунад. Пас аз бовар кардан вай на бо ягон кас маслицат карду на ба Уршалим рафт, ки дар он TMо он вақт фириस्ताцо буданд. Ба TMои ин вай аввал ба Арабистон ва сипас ба Димишк равон шуд. Ва на аз он сабаб ба Уршалим нарафт, ки дигар фириस्ताцоро кам цурмат мекард, балки аниқтараш барои он ки Худованди аз мурдагон бархеста Худаш вайро ба хизматгузории бемисл таъин намудааст (2:8). Мужда ва хизматгузории вай ба дастгирии одамон эцтиёTM надошт. Вай тамоман ба одамон вобаста набуд.

Дар ин оятцо якчанд баёнот сазовори азназаргузаронии бодиккат цастанд. Масалан, дар ояти 15-ум: “Худо, ки маро аз батни модарам баргузидааст*”. Павлус мефацмид, ки Худо вайро цанъз пеш аз зода шуданаш барои вазифаи муцим таъин карда буд. Вай илова мекунад: “бо файзи Худ даъват кардааст”, – ки ин ба бовар кардани вай дар роц ба Димишк дахл дорад. Агар дар он лацза вай муздери мегирифт, ки сазовори он шуда буд, он гоц ба дъзах мерафт. Аммо Масац бо файзи мъTMизаосо вайро наTMот дода, назди халқцо фиристод, то он боварери мавъиза кунад, ки барои нобуд карданаш кјшиши зиёд карда буд. Дар ояти 16-ум вай нишон медицад, ки Худованд ният дошт, то “Писари Худро дар ман ошкор созад”. Ин ба таври аTMоиб мақсади даъват шудани моро ошкор мекунад: Писари Худро дар мо ошкор кардан, то ки Худованд Исоро ба ин TMацон нишон дода тавонем. Худо Масацро ба дилцои мо ошкор месозад (ояти 16), то Јро ба воситаи мо зоцир намояд (16-23), Ј бошад дар ин зуцурот TMалол ёфта тавонад (ояти 24).

* баргузидан — интихоб кардан

Дар ояти 17-ум Павлус мегјад: “ба Арабистон равона шудам”. Цар як хизматгори Худо барои андеша кардан мјцто™и гјшанишини муваќќаті аст. Мусо дар биёбон чил солро гузаронд. Довуд то даме ки дар теппацои Яцудо чорво мечаронд, бо Худо якка ба якка буд.

1:18-20 Чорум, ваќте Павлус, ницоят, аз Уршалим боздид кард, вай дар он ™о танцо бо Петрус ва Яќуб вохјрд (1:18-20). Агар инро цисоб накуни, вай дар калисоцои Яцудо нисбатан номаълум буд (1:21-24). Баъдтар барои исботи он, ки вай ба фиристацо вобаста набуд, Павлус хабар медицад, ки вай пас аз бовар карданаши ба Уршалим камаш се сол боз нарафта буд ва ба он ™о барои он омад, то бо Петрус на ба таври расми, балки шахсан шинос шавад (Аъм. 9:26-29). Цангоми дар он ™о будан вай цамчунин бо Яќуб, бародари Худованд, шинос шуд. Яќуб яке аз дувоздац шогирд набуд, аммо мисли Барнаббо метавонист фиристаи хурд бошад. (Аъм. 14:14). Вай цамаги понздац рјз бо Петрус буд – аз эцтимол дур аст, ки ин барои омјхтан кофи бошад (1:15)! Илова бар ин, аз матн маълум аст, ки вай бо ин хизматгорони Худованд комилан баробар буд.

1:21-24 Пас аз ин вай муддати зиёдеро дар Киликия (ки дар он ™о Трјос буд) ва дар Сурия гузаронд, аз цамин сабаб калисоцо дар Яцудо шахсан вайро намешинохтанд. Ба бовардорон (1:23) танцо цаминаши маълум буд, ки ин одам ба масециён беницоят берацмона муносибат мекард, акнун бошад (1:24) худаш масеци шуда, Масацро мавъиза мекунад. Албатта, ин вазъият онцоро водор намуд, то Худоро барои он чи Ј дар цаёти Павлус ба амал овардааст, ситоиш кунанд. (Оё одамон барои дигаргунице ки дар цаёти мо ба амал омадаанд, Худоро ™алол медицанд?)

Пан™ум, цангоми бори охир ба Уршалим омадани Павлус тамоми фиристацо эътироф карданд, ки башоратдици вай илоци буд (2:1-10). Аз боиси он ки калисои аввалин дар Уршалим таъсис ёфта буд, фиристацо то дара™ае ин шацрро ба маркази худ табдил дода буданд, ва дар баъзе масециён

циссиѐти он ба ву^{ТМ}уд омад, ки дар он ^{ТМ}о “калисои модарі”-и онцост.

Цамин тавр, ба Павлус лозим омад, то бо он айбдоркуні мубориза барад, ки гјѐ вай фиристаи камќимат аст, зеро яке аз фиристаџои Уршалим набуд. Дар ^{ТМ}авоб вай цисоботро дар бораи сафари охирини худ ба Уршалим меорад.

2:1 Баъзе муцаќќиќони Навиштаи Пок чунин мешуморанд, ки ин сафар ба Уршалим, ки “боздид џангоми гуруснагі” ном дорад, дар Аъмол 11:30 – 12:25 тасвир ѐфтааст. Аммо ба назар чунин менамояд, ки эътиборнокии шаџодатџо (Ѓал. 2:1-10) бо боздиде ки дар Аъмол 15:1-29 тасвир ѐфтааст, алоќаманд карда мешавад. Ба мо маълум нест, ки ин пас аз чордаџ соли бовар карданаш ѐ пас аз боздиди якум буд. Лекин маълум аст, ки вай аз Масаџ ваџи гирифт, то як^{ТМ}оџа бо Баранаббо, бо џамкори худ, ва Титус, џайриџудие ки аллаќай ба воситаи мавъизаи худи Павлус бовар кардааст, равон шавад. Он џаќиќат, ки Павлус ба Уршалим “аз рји ваџи” равон шуд, хилофи он (Аъм. 15:2,3) нест, ки калисои Антиѐхия вайро фиристод. Цам ин, ва џам дигар џаќиќат аст. †онибдорони џудият дар хатнаи Титус истодаѓари намуда, чунин мешумориданд, ки танџо дар ин маврид вай на^{ТМ}от хоџад ѐфт. Фириста Павлус исрорќорона бар ин муќобилат мекард, зеро дарќ кард, ки ин ба џаќиќати Мужда таџдид мекунад. (Дертар, ваќте Павлус Тимотиюсро хатна кард, ќор ба џгон принципи муџим дахл надошт, Аъм. 16:3).

2:2 Е. Ф. Кеван менависад: “Павлус дид, ки хатна барои сафед кардан маросими хурди беайб набуд, чунон ки касе бидуни мулоџиза тахмин карда метавонист. Хатна кардан – маънои бо роџи шариат, ба воситаи риоџи шариат сафед шудан ва џамин тавр асосџои муџими файзро рад карданро дошт”.

Дар оџти 2-юм фириста меѓџяд, ки џангоми ба Уршалим наздик шуданаи џи рји дод: “...ба шахсоне ки соџибъэтибор буданд, он башоратро, ки дар миѐни халќџо мавъиза

менамудам, баён кардам: мабодо бар абас бидавам ё давида бошам”.

Чаро Павлус ба роцбарони рјзоні на дар пеши тамоми TMамъомад, балки ба таври шахсі муроTMиат кард? Оё вай мехост, ки TMонибдории онцоро дар он маврид ба даст оварад, агар ягон чизро нодуруст мавъиза карда бошад? Аниќ аст, ки не! Ин ба цамаи гуфтаи фириста мухолиф аст. Вай дар он истодагарі мекард, ки Мужда ба вай ба таври илоці ошкор шуда буд, ва дар цаќќонияти таълимоте ки мавъиза мекард, цеTM шубца надошт. Сабаби инро бояд дар TMои дигар кофт. Ёидацои муошират талаб мекарданд, ки аввал бояд бо роцбарон гуфтугј кард. Дар айни замон Павлус мехост, ки роцбарон дар цаќќонияти мавъизаи вай шубца накунад. Павлус мехост, ки цар гуна масъалацоеро, ки онцо доштанд, аз худи аввал цал намояд. Сипас вай метавонист аллакай дар пеши тамоми ацли калисо бо дастгирии фиристацои боќимонда баромад кунад. Ваќте бо тјдаи одамон сарукокор дорі, доимо хатарі он вуTMуд дорад, ки онцоро бацсу мунозирацои пурTMјшу хурјш ба шубца андохта метавонанд. Бинобар ин Павлус дар аввал хоциш намуд, ки мавъизаи худро ба гурјци начандон калони фиристацо, дар шароите ки таъсири эцтимолиро ба тјдацои мардум пешгири мекард, пешкаш намояд. Агар вай дигар хел амал мекард, TMанTMоли сахт ба миён омада, калисоро ба ду ќисм — яцудиён ва ёайрияцудиён, таќсим карда метавонист.

2:3 Суханони “мабодо бар абас бидавам ё давида бошам”, шояд, мефацмонанд, ки барои чи Павлус ба Уршалим рафт: дар акси цол яцудигароён метавонистанд ба хизматгузории вай сахт халал расонанд. Ин цамчунин онро мефацмонад, ки барои чи вай дар аввал бо роцбарони социбъятибор вохјрд. Вай намехост пайдарпайии рафторцои худро вайрон карда, муваффаќияти тамоми кори худро ба хатар андозад.

Ваќте сухан дар бораи Титус рафт, масъалаи шариат-парасті комилан бардошта шуд. Оё калисои Уршалим цамин

гайрияцудии бовардорро ба сафцои худ қабул мекунад ё ин ки аввал хатна шудани ҷро талаб мекунад?*

Пас аз муцокимацову мунозирацои зиёд фириस्ताцо қарор доданд, ки хатна барои на^{ТМ}от ягон маъно надорад. Павлус ғалабаи цайратоварро ба даст овард! (Амалан тамоми цисобот дар бораи ин ^{ТМ}амъомад дар Аъмол 15 дода шудааст; онро бояд мустақилона ва бо диққат омјхт.)

2:4 Дар ояти 4-ум сабаби ницони оварда мешавад, ки барои чи Павлус ба Уршалим равон шуд. Агар аввали оятцои 2-юм ва 4-умро пайваст намоӣ, он гоц фацмидан мумкин аст, ки вай аз боиси бародарони дурјғини ба миёни мо сар дароварда “аз рји вацй равона шуд”. Ин ба он чи пештар дар Антиёхия рјй дода буд, дахл дорад (Аъм. 15:1,2). Ба калисо дар Антиёхия ба таври пинцони муаллимоне аз Уршалим фиристода шуда буданд, ки чун масециён рафтор мекарданд, аммо таълим медоданд, ки хатна шарти цатмии на^{ТМ}от аст (Аъм. 15:1). Павлус ва Барнаббо қатъиян бар ин мухолифат мекарданд. Барои цалли масъала Павлус, Барнаббо ва дигарон барои фацмидани ақидаи фириस्ताцо ва пирон ба Уршалим рацсипор шуданд.

2:5 Павлус бо яцудигароён рј ба рј шуд ва бо фикри онцо, ки хатна барои на^{ТМ}от аст, розӣ нашуд. Вай дарк намуд, ки цақиқати Мужда дар хатар буд. Чи қадар бисёр мо ба одамоне миннатдор цастем, ки цамин тарик барои бовар мубориза бурдаанд! Ба шарофати онцо цақиқати Мужда бо мо боқӣ монд.

2:6 Шахсони социбъятибори калисои Уршалим дар мавъизаи вай наметавонистанд на ягон чизро илова кунанду на ягон чизро кам кунанд, ва ба худи вай чун ба фириस्ता ягон эътироз надошанд. Ин лацзаи хеле муцим аст! Онцо вайро баробарцуқуқ қабул карда, Муждаи ҷро пурарзиш эътироф

* Худо хатнаро ба Иброцим ва насли вай фармуда буд. Хатна рамзи паймони Худо бо халқи интихобшудаи Худ, халқи Исроил, мебошад (Цасті 17:1 - 10).

Дар замони Павлус кас ба воситаи хатна ба дини яцуді дохил шудани худро эътироф мекард. Каси беҳатнаро яцудиён нопок (“царом“) мешумурданд.

намуданд. Павлус на ба фиристацо вобаста буду на шогирди онцо буд ва бо онцо кам алоќа дошт; бо ву^{ТМ}уди ин мавъизаи онцо аз мавъизаи Павлус ягон зарра фарќ намекард. (Дар ояти 6-ум Павлус тамоман кјшиш намекунад, ки фиристацои дигарро ба замин занад. Вай танцо мегјяд, ки “онцо ягон ваќт цар чи хел бошанд цам”, дурустараш, цатто агар онцо Худованд Исоро, цангоми дар замин буданаш, цамроці карда бошанд цам, ба аќидаи вай ин ба онцо цуќуќи цокимияти бештаре намедод. “Худо ба рји кас нигоц намекунад”.)

2:7,8 Дар Уршалим фиристацо эътироф намуданд, ки Павлус аз рји мецрубоние ки сазовори он набуд, яъне новобаста ба амалцо, барои расонидани Мужда ба бехатнацо (ѓайри-яцудиён) муайян шуда буд, – чунон ки Петрус назди яцудиён равон шуда буд. Цар ду мард як Муждаро мавъиза мекарданд, аммо ба халќцои гуногун.

2:9,10 Цатто Яќуб, Юцанно ва Петрус (Кифо), арконцои* калисо, мефацмиданд, ки Худо, ба воситаи Павлус корро ба ^{ТМ}о оварда, ба вай дјстии цаќики бо Баранаббо ато намудааст, то як^{ТМ}оя Муждаро ба ѓайрияцудиён расонанд. Ин дастгузории расми не, балки нишон додани шавќи ѓамхор дар кори Павлус буд. Ягона чизе ки онцо аз Павлус ва Барнаббо хоциш намуданд, то дар бораи бенавоён ва дар бораи хизматгузorie фаромјш накунанд, ки Павлус бе ин цам “иштиёќманд буд, ки мацз цаминро ба ^{ТМ}о оварад”.

Ин маводро омјхта, ба саволцои кори имтицониши 2-ум ^{ТМ}авоб гардонед.

* аркон - сутун

Павлус Петрусро сарзаниш 2:11-21 мекунад

Дар ин дарс далели охирин ва цалкунанда бар цимояи хизматгузори дида баромада мешавад (2:11-21).

2:11 Чун ^{ТМ}авоби кáтý бар цимояти фириста будани худ Павлус он цодисаеро мисол меоварад, ки боре јро лозим омад Петрусро, ки яцудиёни масеци вайро дар миёни фиристацо сардор мецисобиданд, фош намояд (ин ^{ТМ}ой яќинан бехатогии Петрусро цамчун роцбари фиристацо инкор мекунад).

2:12 Ваќте Петрус бори аввал ба Антиохия омад, бо ғайрияцудиён хјрок хјрда, аз озодии пурраи масеци цаловат мебурд. Агар вай зери таъсири шариат мебуд, ин корро карда наметавонист. Пас аз муддате аз Уршалим ба Антиёхия мецмонон аз ^{ТМ}ониби Яъќуб омаданд. Эцтимол, онцо яцудиёни масецие буданд, ки цанјз аз баъзе маросимцои шариат даст накашидаанд. Он цаќикате ки онцо аз ^{ТМ}ониби Яъќуб омаданд, “цанјз маънои онро надорад, ки онцо дорои эътибори вай буданд, зеро баъдтар вай аз ин даст мекашад (Аъм. 15:24), балки, дурустараш, онцо *мехостанд* дорои он бошанд” (Стотт). Ваќте онцо омаданд, Петрус робитаро бо ғайри-яцудиён кáть намуд, зеро метарсид, ки хабар дар бораи рафтори вай то шариатдонони Уршалим мерасад. Чунин рафтор намуда, вай цаќикати асосии Муждаро оиди он инкор мекард, ки тамоми бовардорон дар Масец як цастанд ва фарќияти милли ба муносибат таъсир намекунанд. Финдли менависад: “Аз хјрок хјрдан бо бехатнацо даст кашида, вай ба таври ғайримустаќим* тасдиќ намуд, ки агарчи онцо бовардорон цастанд, аммо чун пештара барои вай ’разил ва нопок’ боќи мемонанд, ки шариати Мусо назар ба сафедшави ба воситаи бовар бештар пок мекард”.

* ғайримустаќим - бавосита

2:13 Дигарон, аз он ^{ТМ}умла Барнаббо, цамкори арзиш-манди Павлус, аз Петрус ибрат гирифтанд. Хатарнокии ин ^Кадамро фацмида, Павлус ^{ТМ}асуруна Петрусро дар дурягі айбдор намуд. Павлус аз ояти 14-ум то ояти 21-ум сарзаниш мекунад.

Оё ғайрияцудиён бояд монанди яцудиён зиндагі кунанд?

2:14 Масеці буда, Петрус медонист, ки Худо дигар фарқиятцои миллиро ба назар намегирифт, бинобар ин вай монанди ғайрияцудиён зиндагі мекард, хјроки онцоро мехјрд ва ғ. Ба наздикі аз хјрок хјрдан бо яцудиён даст кашида, Петрус гјё мегуфт, ки риояи шариати яцудиён ва маросимцо барои покі муцим аст, ва бинобар ин, ғайрияцудиёни бовардор бояд ба яцудиён монанд бошанд.

2:15 Ба назар चुнин менамояд, ки Павлус ин ^{ТМ}о киноя мекунад. Оё рафтори Петрус акидаи ^Кадимро дар бораи бартарии яцудиён ва цолати ғайрияцудиёне ки хор цисобида мешуданд, ошкор накард? Петрус бояд инро хубтар медонист, зеро пеш аз бовар кардани ғайрияцуді Корнилюс, Худованд ба вай ошкор намуд, ки ^{це}^{ТМ} гоц ^{ТМ}уръат накунад, то ягон касро разил ё нопок шуморад (Аъм. 10; 11:1-18).

2:16 Яцудиёни на^{ТМ}отёфта медонистанд, ки дар шариат на^{ТМ}от нест. Шариат тамоми онцоеро, ки онро пурра ба ^{ТМ}о намеоварданд, ба марг мацкум мекард. Ин ба цама лаънат овард, зеро ^{це}^{ТМ} кас фармонцои поки онро риоя карда наметавонист. Павлус ба Петрус ёдрас мекунад: цатто “мо, ки табиатан яцуді цастем”, ба хулосае омадем, ки на^{ТМ}от на ба воситаи риояи шариат, балки аз рји бовар ба Масаец ба даст оварда мешавад. Оё барои Петрус ацамият дошт, ки ғайрияцудиёнро ба шариате вобаста кунанд, ки ба одам чі кор карданро амр мекард, аммо барои и^{ТМ}рои ин ба вай кувват намедод? Шариат барои он зарур буд, ки ба одам гуноцашро нишон дицад, ва царгиз на барои на^{ТМ}от додани вай.

2:17 Павлус ва Петрус сафед шуданро дар Масаец ва танцо дар Масаец TMjë буданд. Аммо, ба назар чунин менамуд, ки амалиёти Петрус дар Антиохия ба он ишорат мекарданд, ки вай пурра наTMот наёфтааст ва барои ба анTMом расонидани кори наTMот бояд ба итоати шариат дарояд. Аммо агар ин тавр бошад, он гоц Масаец наTMоткори цаќики нест. Он гоц Масаец “хизматгори гуноц” аст, зеро J ваъдаи Худо оиди пурра аз гуноц наTMот додан ва сафед кардани мо иTMро накардааст. Ва оё Масаец бар гуноц ва ваъдаи Худ кудрат дорад, агар мо барои бахшиши гуноц аввал назди J меравему сипас боз ба ягон TMои дигар? Оё мо мисли масециён рафтор мекунем, агар пештар барои сафед кардани гуноццои худ ошкоро ба Масаец такя мекардему сипас ба шариате бармегардем, ки фаќат моро мацкум карда метавонаду халос? Оё мо метавонем ба сафедкунии Масаец умедвор бошем, агар амалцои мо Масаецро хизматгори гуноц кунанд? Павлус хашмгинона хитоб мекунад: “Ба цеTM сурат!”

2:18 Ба таври дигар маънои ин оятро чунин баён кардан мумкин аст: “Агар мо, ки барои сафед шудан танцо ба Масаец такя мекунем, ба гуфти душманонамон гунацкор цастем, зеро шариатро чун воситаи наTMот рад мекунем, он гоц дар ин Масаец айбдор аст, зеро J иброз дошт, ки Роци ягона аст. Он гоц J хизматгори гуноц аст, на хизматгори наTMот”.

Аз боиси бовар ба Масаец Петрус тамоми низоми шариатпарастиро тарк кард. Ваќте кор ба хайрхоции Худо дахл дошт, вай цар гуна тафовутро дар миёни яцудиён ва ғайрияцудиён рад мекард. Акнун бошад аз хјрок хјрдан бо ғайрияцудиён даст кашида, вай чизи харобшударо аз нав месозад. Чунин рафтор карда, вай худо чун гунацкор нишон дод. Ё вай цангоми шариатро ба хоџири Масаец тарк кардан ноцаќ буд, ё вай цозир ноцаќ аст, ваќте ба хоџири шариат Масаецро тарк мекунад.

Мурда, аммо зинда

2:19 †азо барои гуноц марг аст. Гунацкор буда, ман шариатро вайрон кардам ва бинобар ин ба марг мацкум шудаам. Аммо Масец ба TMои ман мурда, TMазои шариатшикании маро дид. Цамин тариќ, ман бо Масец мурдам. Ј барои шариат ба он маъно мурд, ки тамоми меъёрҳои росткорио ба TMо овард. Бинобар ин ман низ дар Масец барои шариат мурдам.

Масеци барои шариат мурдааст. Дигар ончоро TM чиз бо цам намепаивандад. Оё ин маънои онро дорад, ки масеци метавонад дидаву доништа дац фармонро вайрон кунад? “Ба TM сурат!”. Вай на аз боиси тарс дар пеши шариат цаёти пок ба сар мебарад, балки аз боиси мецр ба Оне Ки барои вай мурд. Масециёне ки аз рји шариат цамчун намунаи ахлоќи зиндаги кардан мецоцанд, намефацманд, ки чунин рафтор ончоро гирифтори лаънат мекунад. Зиёда аз ин онцо наметавонанд ягон ќисми шариатро вайрон карда, барои тамоми шариат TMавоб надицанд. Ягона имконияти барои Худо зистан барои шариат мурдан аст. Шариат цаёти покро ба вуTMуд оварда наметавонад – ин ба наќшацои Худо намедаромад. Фацмиши Ј оиди покi дар ояти навбатi шарц дода мешавад.

2:20 Бовардор бо Масец дар марги Ј монанд карда мешавад. Ва на фаќат Ј дар †олTMолто мехкјб шуд, балки ман низ дар Ј мехкјб шудам. Ин чи маъно дорад? Ин маънои онро дорад, ки ман дар назари Худо дигар гунацкор нестам ва дигар кјшиш намекунам, ки бо куввати худ наTMотро TMуста ба даст оварам. Ин маънои онро дорад, ки ман дигар писари Одам набуда, чун “ман”-и кјцна ва гуноцолуди худ гирифтори лаънати шариат намебошам. “Ман”-и кјцна мехкјб шуда буд ва дигар дар цаёти ман сокин нест. Ин нисбати маќоми ман дар пеши Худо цаќиќат аст ва бояд нисбати рафтори ман цаќиќат бошад.

Бовардор монанди пештара чун шахс зиндагӣ карданро давом медицад. Аммо шахсе ки Худо ба вай чун ба мурда менигарад, аллакай худи ҷамон нест. Ва аллакай ман не, балки Масец дар ман сокин аст. На^{ТМ}откор барои ман на аз боиси он мурд, ки ман мувофиқи хоҷиши худ амал намоям. Ӯ барои он мурд, ки дар ман сокин бошад. Ӯзир ман аз рӯи бовар ба Писари Худо зиндагӣ мекунам. Бовар маъноӣ боварӣ ва вобастагиро дорад. Масеҷиён дар вобастагии доимӣ ба Масец зиста, аз Ӯ ёрӣ металабанд ва ба Ӯ имкон медицад, ки дар ҷаёти мо сокин бошад. Бовар ба Писари Худо ба боваре ки Худованд Исо дошт, баробар намешавад. Ин, аниқтараш, боварест, ки бовардорон ба Ӯ доранд.

Ҷамин тавр ҷаёти бовардоронро на шариат, балки Масец идора мекунад. Ин на кори қўшиш, балки кори боварист. Вай ҷаёти покро ба сар мебарад – на аз тарси ^{ТМ}азо, балки аз боиси меҷр ба Писари Худо, ки вайро дўст дошта, Худо барои бовардор фидо кард.

Оё шумо ягон вақт зиндагитонро ба Худованд супурдед бо дуо ки ҷаёти Ӯ дар бадани шумо зоҷир шавад?

2:21 Меҷри Худо дар ҷадияи бешарти на^{ТМ}от зоҷир мегардад. Одам барои сазовор шудан ба он ё ба даст овардани он беҷуда қўшиш мекунад – охир он гоҷ файз нахоҷад буд. Далели охирини Павлус таъсирбахш буд. Агар Петрус ризомандии Худоро ба воситаи шариат ёфта тавонад, он гоҷ Масец барои ҷе^{ТМ} чиз мурдааст. Дигар хел карда гём, Ӯ ҷаёти Худо беҷуда партофт. Лекин Масец барои он мурд, ки одам ба воситаи ягон роҷи дигар, ҷатто ба воситаи риоҷи шариат, росткориро ба даст оварда натавонад.

Клоу менависад: “Куфри сахттарине ки калисоҷоро байрон карда, ақидаҷоро ба аблаҷи табдил медицад ва дили одамонро пур аз гўрур мекунад, на^{ТМ}от аз рӯи амалҷост”. “Ба фикри ман, – менависад ӯон Раскин, – сабаби асоҷии тамоми ^{ТМ}удоиҷо ва бидъаткориҷо*, ки аз боиси онҷо калисоҷи масеҷи

* бидъаткори – фикру ақидаҷои нав дар дин, ки мухолифи таълимоти қабулшуда мебошанд

уқубат мекашид, қјшиши бо амал ба даст овардани на^{ТМ}от ба ^{ТМ}ои қабул кардани он аст. Мавъиза аз он сабаб фоидабахш нест, ки бисёр вақт одамонро даъват мекунад, то барои Худованд кор кунанд, ба ^{ТМ}ои он ки барояшон кор кардани Худовандро мушоцида кунанд.

Ин маводро аз худ карда, ба саволҳои кори имтиқони 3-юм ^{ТМ}авоб гардонед.

Цаќикати бузурги Мужда

3:1-9

На^{ТМ}от аз рји бовар

Ана акнун Павлус ба масъалаи аз цама асосі ва таълимоті бармегардад, ки мухолифатҳои зиёдеро ба ву^{ТМ}уд овардааст. Файз чи тавр ба одам меояд: ба воситаи амалҳо ё ба воситаи бовар? Дар ^{ТМ}авоб вай гувоҳии сечанда меоварад, ки на^{ТМ}от аз рји бовар дода мешавад, на аз рји шариат: 1) та^{ТМ}рибаи худи ғалотиён; 2) шаҳодати Навиштаҳои Паймони Куҷан (Тавроту Забур) ва 3) ҳақиқати будани паймонҳои одамі.

Та^{ТМ}рибаи худи ғалотиён (3:1-5)

Амалҳои онҳо дар бораи кам будани ҳақиқат ва ақл гувоҳӣ медиҳанд. Аз ҳақиқат рӯй тофта, ба шариат рӯй гардондан маънои ба басваса гирифтани шудани ғалотиёнро дошт – гӯӣ ки онҳоро ба воситаи азоиҳои ^{ТМ}одуғарӣ ҳақиқат, ма^{ТМ}бур карданд, ки дурӯғро чун ҳақиқат қабул кунанд. (Қалимаи юнониест ки бо “ба басваса андохтан” та^{ТМ}ума шудааст, инчунин маънои “^{ТМ}оду кардан”-ро дорад.) Қалимаи “ки” шумораи танҳо дар назар дошта, ниҳоят ба шайтон дахл дорад: вай дар басваса ва азоиҳои усто аст.

“...ки аз ростӣ сар тобад?” Агарчи ин ^{ТМ}умлаи ояи 1-ум дар баъзе дастанависҳои мӯҷтабар набошад ҳам, ба ҳар ҳол он бо ояҳои 7-уми боби 5-уми Нома пурра мувофиқ меояд.

Павлус ҳақиқат ба ғалотиён Масеҳи маслӯбшударо маъъиза карда, таъкид мекард, ки салиб барои ҳама онҳоро аз доғ ва зан^{ТМ}ирҳои шариат ҳалос намуд. Чи тавр онҳо тавонистанд ба шариат баргашта, бо ҳама салибро писанд накунад? Ҳақиқат ба онҳо таъсир накард?

3:2 Қалимаи як савол аллакай қофист. Бигзор онҳо ҳама тавбаи ҳақиқат ба ёд оваранд, ҳама ки ба ^{ТМ}исмҳои онҳо Рӯзи

Пок даромад, то дар он ^{ТМ}о сокин шавад. Чі тавр онцо ин Рјци Покро гирифтанд – ба воситаи амалцо ё ба воситаи бовар? Комилан аниќ аст, ки ба воситаи бовар. Цоло це^{ТМ} кас ва царгиз Рјци Покро ба воситаи риояи шариат нагирифтааст.

3:3 Агар на^{ТМ}от *ёфтан* ба воситаи амалцо ба онцо муяссар нашуда бошад, он гоц чі тавр онцо метавонистанд умед кунанд, ки ба воситаи риояи шариат, дар покі ё камолоти масеці пешрафт мекунанд? Агар барои на^{ТМ}оти онцо куввати Рјц зарур буд, он гоц чі тавр онцо метавонистанд ^{ТМ}идду ^{ТМ}ацд намоянд, ки ин ^{ТМ}араёнро бо кјшишцои ^{ТМ}исмоні ба ан^{ТМ}ом расонанд? Чунон ки боре шахсе гуфтааст: “Ба ^{ТМ}ицатцои хуби дигарон такя намуда, чизеро оғоз кардан, ва ба ^{ТМ}ицатцои хуби худ такя намуда, ба охир расондан мумкин нест”. Чунон ки наметавон баракатро ба воситаи *файз* ёфта, онро ба воситаи *хизматцои шоиста* нигоц дошт”.

3:4 Цатто имрјзцо низ одамоне цастанд, ки исроркорона мегјянд, ки пас аз на^{ТМ}от ёфтан шариатро риоя намудан зарур аст, вагарна на^{ТМ}от аз даст меравад. Ин хатои калон аст: шариат қобил нест бештар пок намояд, назар ба он ки сафед кунад.

Аввалин бор ба Масец бовар карда, ғалотиён худро, эцтимол, ба таъќиботи мутаассибони* яцуді, ки ба Муждаи файз нафрат доштанд, гирифтор карданд. Наход тамоми он уқубатцо бецуда буданд? Оё бозгашти ғалотиён ба шариат гувоци он нест, ки таъќибкунандагони онцо ницоят цаќ баромаданд? “Тасаввур намекунам!”. Павлусро умеди он тарк намекунад, ки онцо ба Муждае ки барояш уқубат кашида буданд, бармегарданд.

3:5 Саволе ба миён меояд, ки ояти 5-ум ба кі дахл дорад: ба Худо, ба фириста Павлус ё боз ба ягон каси дигаре ки цангоми номаро навиштани Павлус дар миёни ғалотиён хизматгузори мекард. Албатта, аслан ин бояд ба Худо дахл дошта бошад, зеро танцо Ј метавонад Рјци Пок бахшад. Аммо аз як ^{ТМ}ицат ин метавонист ба хизматгузори масеці дахл

* мутаассибон – тундравони дині

дошта бошад – чун ба асбобе ки Худо корро ба воситаи он ба амал меовард. Ин хизматгузори масециро дар намуди беницоят олі нишон меод. Шахсе гуфтааст: “Цар кори цаќикии масеци аз додани Рјци Пок ба дигарон иборат аст, дар цаќикат ин таќсимои Рјц аст”.

Агар фириста дар бораи худ меѓяд, он гоц, эцтимол, вай дар бораи мјTMизоте фикр мекунад, ки дар замоне рјй доданд, ваќте вай мавъиза мекард, ѓалотиён бошанд Масециро кабул карданд (Ибр. 2:4). Аммо замони феъли истифодашуда на ба он чи дар гузашта рјй дод, балки ба он чи цангоми навишта шудани нома рјй медицад, ишорат мекунад. Шояд, Павлус ба бахшоишцои мјTMизаосое истинод мекунад, ки ба бовардорон пас аз бовар карданашон ато шудаанд, чунон ки дар 1Кјринтиён 12:8-11 тасвир ёфтааст.

“Оё инро ба воситаи аъмоли шариат мекунад ё ба воситаи мавъизаи бовар?” †авоб: “Ба воситаи мавъизаи бовар”. Ба тахт нишастани Рјци Пок ва кореро, ки Ј пас аз ин дар бовардор мекунад, ба воситаи цеTM як хизмати шоиста ба даст овардан номумкин аст – Ј доимо аз рји файз ато шуда, аз рји бовар кабул карда мешавад. Цамин тавр, ѓалотиён дар асоси таTMрибаи худ бояд дарк мекарданд, ки файз на аз рји шариат, балки аз рји бовар дода мешавад.

Шацодати Навиштацои Паймони Куцан (3:6-9)

Чун тасдиќи далели дуом Павлус ба худи НавиштаTMот муроTMиат мекунад, ки муаллимони дурјѓин онро барои асоснок кардани зарурати хатна кардан истифода мебурданд. Акнун, дар Таврот дар цаќикат чи гуфта мешавад?

3:6 Павлус нишон дод, ки тамоми муносибатцо дар миёни Худо ва ѓалотиён пурра бар бовар асос ёфтаанд. Дар худи цамин TMо вай исбот мекунад, ки дар замонцои Паймони Куцан одамон ба цамин тарик, яъне ба воситаи бовар, наTMот меёфтанд. Дар ояти панTMум саволе ба миён меояд: “...оё инро ба воситаи аъмоли шариат мекунад ё ки ба воситаи мавъизаи

бовар?” †авоб: “Ба воситаи мавъизаи бовар”. Ин ^{ТМ}авобро дар хотир нигоц дошта, аввали ояти шашумро мехонем: “Чунончи, Иброцим...” Ҷ низ цамин тавр, яъне ба воситаи бовар сафед шуда буд.

Эцтимол, муаллимони яҷуді ба Иброцим чун ба қацрамони худ муро^{ТМ}иат намуда, ба воситаи намунаи вай зарурати хатна карданро асоснок мекарданд (Цас. 17:24,26). Агар ин тавр бошад, он гоц Павлус бо онцо бо силоци худи онцо мубориза мебарад. Охир он гоц Иброцим чи тавр на^{ТМ}от ёфт? Ҷ ба Худо бовар дошт ва на^{ТМ}отро ба воситаи ягон амале ки шоёни тацсин бошад, ба даст наовардааст. Вай танцо ба Худо бовар дошт, ва ба ин хусусият ягон ^{ТМ}ицати дигар илова кардан номумкин аст. Ягона чизе ки одам барои на^{ТМ}от карда метавонад, ба Худо бовар кардан аст. “Амалцои нек”, ки қјшишцои одамиро талаб мекунанд, ба ин ягон дахле надоранд, ин ^{ТМ}о умуман барои ^{ТМ}исм ягон ^{ТМ}ой наместонад. Финд-ли менависад: “Чи метавонад зиёда аз он бошад, ки офарида ба Офаридгори худ боварі дораду фарзанд ба падари худ”.

Сафедшаві амали Худост, ки Ҷ ба воситаи он цамаи онцоеро одил эълон мекунад, ки ба Ҷ бовар мекунанд. Бинобар ин, Худо бо гуноцкорон одилона рафтор мекунад, зеро Масец ба ^{ТМ}ои онцо дар салиби †ол^{ТМ}олто мурда, музди гуноццояшонро пардохт. Сафедшаві маънои онро надорад, ки Худо одамиро одил ва бегуноц мекунад – Ҷ вайро дар асоси амалцое ки На^{ТМ}откор ба амал овардааст, одил мешуморад. Худо ба гуноцкори бовардор мақоми росткориро медицад, ки вайро барои истиқомат дар осмон лоиқ мекунад, аммо чун миннатдори барои кори кардашуда аз вай цаёти одилонро интизор аст. Ин ^{ТМ}о қайд кардан муцим аст, ки сафедшаві бо риояти шариат ягон чизи умумі надорад. Он пурра бар бовар асос ёфтааст.

3:7 Бидуни шубца, муаллимони яҷуді чунин ақида доштанд, ки ғалотиён барои фарзандони цақиқии Иброцим шудан бояд хатна карда шаванд. Павлус инро инкор мекунад.

Фарзандони цаќиќии Иброцим на яцудизода цастанду на онцое ки ба дини яцуді гаравидаанд, балки онцоеанд, ки аз рји бовар на™от ёфтаанд. Дар Румиён 4:10,11 Павлус нишон медицад, ки Иброцим *то* хатна шудан цам одил цисоб мешуд. Дигар хел карда гјем, вай бо ву™уди *ѓайрияцуді* буданаш, сафед карда шуд.

3:8 Навиштацои Паймони Куцан дар пеши назари мо чун пайѓамбаре ™илвагар мешавад, ки чандин аср ба пеш назар афканда, мебинад, ки дар асоси бовар Худо цам ѓайрияцудиён ва цам яцудиёнро на™от медицад. Баракати ѓайрияцудиён, сафед шудани онцо аз рји бовар дар Таврот на фаќат умуман пешбині карда мешавад, балки ба Иброцим низ хабар дода мешавад: “Дар ту цамаи ќабилацои рји замин баракат хоцанд хост” (Цас. 12:3).

Цангоми бори якум хондани ин порча фацмидан душвор аст, ки чи тавр фириста Павлус чунин тобиши маъноро фацмид. Аммо Рјци Поке ки ин оятро дар Таврот навишта буд, медонист, ки он Муждаи на™отро аз рји бовар барои тамоми одамон дар бар мегирад. Азбаски Павлусро худи цамон Рјци Пок роцбарі мекард, вай ба мо маънои асосиро фацмонда дода метавонист: “дар ту”, яъне дар Иброцим, ва цамчунин дар цамаи онцое ки бо вай цастанд, “цамаи ќабилацо” цам ќабилацои ѓайрияцуді ва цам ќабилацои яцуді, “баракат хоцанд хост”, яъне на™от хоцанд ёфт.

3:9 Иброцим чи тавр на™от ёфт? Ба воситаи бовар. Халќцо чи тавр на™от хоцанд ёфт? Чунон ки Иброцим на™от ёфт, яъне ба воситаи бовар. Зиёда аз ин, онцо бо ву™уди ѓайрияцуді буданашон, яцуді нашуда, на™от хоцанд ёфт. Инак, мувофиќи Навишта™оти яцуді, цамаи онцое ки ба Худо бовар доранд, бо Иброцими бовардор сафед карда шудаанд.

Ин маводро аз худ карда, ба саволцои кори имтицонии 4-ум ™авоб гардонед.

Шариат бар зидди ваъда

3:10-18

Дар дарси чорум мо ба дида баромадани цаќикати бузурги Мужда шурјъ намудем (3:1-18). Мо таTMрибаи худи ғалотиён (3:6-14) ва шацодати НавиштаTMоти Паймони Куцанро (3:6-14) тацлил намудем. Акнун мо банди охирин, яъне дуумро (“Шацодати Навиштацои Паймони Куцан”) давом медицем, аз оятцои 10 то 14.

3:10 Дар асоси НавиштаTMоти Муќаддас Павлус нишон медицад, ки шариат ба цеTM сурат баракат намедицад, балки, баръакс, танцо лаънат оварда метавонад. Дар ин оят “цамаи онцое ки шариатро вайрон карданд” гуфта нашудааст, балки “тамоми ацли аъмоли шариат”, – яъне цамаи онцое ки мехоцанд ба воситаи итоат ба шариат цусни таваTMTMјци Худоро ба даст оваранд. “Малъун* аст” – яъне ба марг мацкум шудааст. Зеро дар Такрори Шариат 27:26 навишта шудааст: “Малъун бод касе ки суханони ин шариатро ба TMо наоварад ва бар тибќи онцо амал накунад”. Шариатро як рјз, як моц ё як сол риоя кардан кофи нест. Он итоати *доими* ва пурраро талаб мекунад. Риояи дац фармон кофи нест. Бояд ба тамоми фармонцои Таврот итоат кард.

3:11 Бо ибрази он ки Худо доимо одамонро аз рји бовар сафед мекунад, Павлус ба гуфтацои пайѓамбар Цабакќуќ ишора мекунад: “Одил ба воситаи имон зиндаѓи хоцад кард”, яъне танцо ба бовардорон цаёти TMовидони дода хоцад шуд.

3:12 Шариат аз одамон талаб намекунад, ки бовар кунанд. Он цатто имкон намедицад, ки шариат ќисман риоя карда нашавад, балки итоаткориин сахт, пурра ва бечуну чароро талаб мекунад, ки дар Ибодат хеле равшан оварда шудааст. Он ба принсипи бовар мухолиф аст, зеро мегјяд: “Ба TMо овар ва зиндаѓи кун”, на ин ки: “Бовар дошта бош ва

* малъун – лаънати, лаънатзада

зиндагі кун”. Павлус чунин далел меоварад: одил ба воситаи бовар зиндагі хоцад кард; шахсе ки зери итоати шариат аст, бо бовар зиндагі намекунад, бинобар ин вай пеши Худо одил нест.

Суханони “касе ки онро ба ^{ТМ}о меоварад, бо он зиндагі хоцад кард” цолати идеалиро ифода мекунанд. Аммо азбаски одамони комил ву^{ТМ}уд надоранд, це^{ТМ} кас ба цолати идеали расида наметавонад. Бинобар ин, це^{ТМ} кас ба воситаи риояи шариат цаётро ба даст оварда кам наметавонад.

3:13 “Бозхарид намудан” маънои музди чизи харидашавандаро пардохта, харида гирифтани ё озод кардани дорад. Марг лаънат барои вайрон кардани фармонност. Масец цамаи онцоро, ки зери таъсири шариат буданд, аз ^{ТМ}азо, яъне марг, озод кард. (Бешубца аст, ки ^{ТМ}онишини “моро” истифода бурда, Павлус асосан оиди яцудиёни бовардор мегъяд.)

Синддлан [†]онс менависад: “Ба назари галотиён чунин менамояд, ки Масец онцоро танцо нисф бозхарид намуд, нисфи дигарро бошад онцо бояд худашон ба воситаи хатна кардани худ ва и^{ТМ}рои маросимцои дигари яцуді бозхарид менамуданд. Аз ин ^{ТМ}о низ омодагии ба гуфтацои муаллимони дурјгин гјш андохтан ва масециятро бо дини яцуді омехтани онцо мебошад. Аммо Павлус чунин мецисобад, ки Масец барои бовардорон мурда ва аз боиси гуноццои одамон газаби дацшатноки Худоро аз сар гузаронда, онцоро *пурра* бозхарид намуд”. Лаънати Худо ба ^{ТМ}ои он ки ба одам бор шавад, ба *Ј* бор шуд. *Ј* Худ аз Худ гунацкор нашуд, балки гуноццои одамонро бар дјши Худ гирифт.

Диққат дицед: вакте Масец дар замин буд, аз лаънати шариат бозхарида шудани одамон ба воситаи риояи дац фармон ба амал наомад. Ва Навишта^{ТМ}от намеомјзонад, ки *Ј* бе ягон хато шариатро ба ^{ТМ}о оварда, моро бозхарид намуд. Масец дар марг гирифтори лаънати дацшатнок шуда, одамонро аз шариат озод намуд. Бе марги *Ј* на^{ТМ}оти онцо имконнопазир мебуд.

Мувофиқи шариат бадани ^{ТМ}инояткоронеро, ки сангсор шудаанд, пеш аз дафн кардан бар дарахт овезон мекарданд, ки ин аломати ба лаънати Худо гирифтор шудани онҳо буд (Так. Шар. 21:21-23). Рјци Пок дар ин оят – ба воситаи Павлус – нубувватро оиди он мебинад, ки На^{ТМ}откор чі тавр аз боиси махлуќи Худ гирифтори лаънат шуда, мемурад. Ҷ дар миёни замину осмон овезон шуда буд, гјё на шоистаи ин буду на шоистаи он.

3:14 Худо ваъда дода буд, ки Иброцимро ва ба воситаи вай тамоми ^{ТМ}ацонро низ баракат хоцад дод. Аслан баракати Иброцим на^{ТМ}от аз рји файз ба воситаи бовар аст. Аммо дар аввал бояд товони марговарро дод. Бинобар ин Худованд Исо гирифтори лаънат шуд, то Худо битавонад файзашро цам ба яцудиён ва цам ба ғайрияцудиён дицад. Ва ана акнун дар Масац (насли Иброцим) тамоми халќцо баракат ёфтаанд.

Дар Цасті 12:3, дар ваъдаи Худо ба Иброцим, Рјци Пок зикр намешавад. Аммо ин ^{ТМ}о Павлус аз рји илцоми илоци мегјяд, ки бахшоиши Рјци Пок ќисми бешарти паймони на^{ТМ}оти Худо бо Иброцим буд. Фаќат он ваќт ин наќша цанјз дар амал ^{ТМ}ори нашуда буд. Рјци Пок то даме ки дар роци Ҷ шариат буд, фуруд омада наметавонист. Пеш аз фиристодани Рјц Масац бояд уќубат мекашид (Юц. 16:7).

Инак, фириста исбот намуд, ки на^{ТМ}от на аз рји шариат, балки аз рји бовар дода мешавад — аввалан, дар асоси та^{ТМ}рибаи ғалотиён ва сониян, дар асоси шацодати Таврот. Акнун вай аз цаёт мисол меоварад.

Цатмі будани паймонцои одами (3:15-18)

Далелцои Павлусро дар ин хусус бо чизцои зерин ^{ТМ}амъбаст кардан мумкин аст. Дар Цас. 12:3 Худо ваъда дод, ки дар Иброцим тамоми ќабилацои заминро баракат хоцад дод. Ин ваъда цам ба ғайрияцудиён ва цам ба яцудиён дахл дорад. Дар Цас. 22:18 Худо цамчунин ваъда додааст: “Ва цамаи халќцои рји замин дар насли ту баракат хоцанд хост”. Ҷ

гуфтааст “дар насли ту” (шумораи танцо), на ин ки “дар наслцо”. Худо ба Як Шахс, яъне Худованд Исо, ки насли бевоситаи Иброцим буд, истинод мекард (Лук. 3:34). Дигар хел карда гјем, Худо ваъда дод, ки ба воситаи Масаец тамоми халќцоро, цам яцудиён ва цам ғайрияцудиёнро, баракат хоцад дод. Ин ваъда бешарт буда, на аъмоли нек талаб мекарду на итоат ба шариат. Ин ваъдаи одди ро бояд бо бовари одди кабул мекард.

Шариате ки ба Исроил пас аз 430 сол дода шуда буд, ба це™ сурад ба ваъда ягон хел иловацо ё тағйирот дароварда наметавонист. Кјшишцои одами росткорона намебуданд, барои пешбини Худо бошад росткор набудан боб нест. Бинобар ин метавон дар хусуси он хулоса баровард, ки ваъдаи Худо оиди ба воситаи Масаец баракат додани ғайрияцудиён на дар риояи шариат, балки дар бовар мебошад.

3:15 Вакте одамон васиятнома навишта, онро имзо карда, мјцраш мезананд, це™ кас дар бораи тағйироти цу™™ат ё даровардани иловацо фикр намекунад. Ва агар паймонцои одами ро вайрон кардан мумкин набошад, паймонцои Худоро тамоман мумкин нест.

3:16 Бешак, муаллимони дурјгин цаќқонияти инро зери шубца гузошта, мегуфтанд, ки агарчи аввал ваъдацо ба Иброцим ва насли вай (исроилиён) аз рји бовар дода шуда бошанд цам, ба цар цол худи цамин исроилиён баъдтар ба зери таъсири шариат афтоданд. Ғалотиён низ цамин тавр, аввал аз рји бовар на™от ёфта, акнун ба риояи дац фармон рјј оварданд. Павлус ба ин™авоб медицинад: “Ваъдацо ба Иброцим ва насли ј дода шудааст”. Калимаи “насл” дар шумораи танцост. Сарфи назар аз он ки ин калима баъзан шумораи™амъро низ ифода карда метавонад, ин™о он фаќат як шахсиятро, Исои Масаецро, ифода мекунад. (Шояд, мо, Тавроту Забурро хонда, ба це™ сурад инро худамон фацмида наметавонем, аммо Рјци Пок ба мо илцом мебахшад.)

3:17 Худо бо Иброцим паймони бешарт баст — паймоне ки тамоман ба корцои цаёти вай вобаста набуд. Вай ба таври

содда ваъда дод, ки ба Иброцим Насл (яъне Масацо) медицинад. Ва, агарчи ба ин шубца кардан мумкин буд, зеро Иброцим дар он вақт аллакай куцансол буд, бо вуTMуди ин вай ба Худо бовар кард, ва бо цамин ба омадани Масац бовар карда, худро сафед намуд. Шариате ки пас аз чорсад сол ба вуTMуд омад, ба цеTM сурат ба ваъдаи наTMот таъсир расонда наметавонист: наметавонист на онро бекор кунад, на ба он шартҳои иTMрокуниро илова намояд.

Эцтимол, муаллимони дурҷин гумон мекарданд, ки шариати пас аз чорсаду сӣ сол ба вуTMуд омада куввати бекор кардани ваъдаро дошт. “Ба цеTM сурат”, – менависад Павлус. Васиятнома тартиб дода шуда, бо марг тасдиқ мешуд” (ниг.: овардани кӯрбонӣ зангоми бастанӣ паймон – Қастӣ 15:7-11; цамчунин ниг. Ибриён 9:15-22). Цамин тавр, паймон бекор карда намешавад.

3:18 Чорсаду сӣ сол на аз лацаи бастанӣ паймон, балки аз замони тасдиқи он, яъне аз Яъқуб цисоб карда мешавад (Қас. 46:1-4).

Мерос бояд ё ба воситаи бовар ё ба воситаи амалҳо ба даст овард. Онро ба воситаи цар ду ба даст овардан имкон надорад. НавиштаTMот равшан меғҷяд, ки он ба Иброцим дар ваъдаи бешарт дода шуда буд. Пас чун бахшоиши бешарт низ якTMоя бо наTMот пешкаш мешавад. Цар гуна фикр оиди сазовори наTMот шудан қобили қабул нест.

Ин дарсро аз худ карда, ба саволҳои кори имтиҷониши 5-умTMавоб диҳед.

Мақсади шариат

3:19-29

Шариат одамонро айбор мекунад

3:19 “Пас шариат барои чист?” Агар, ба гуфтаи Павлус, шариат ваъдаро бекор намекард ва ба он цеTM чиз илова намекард, пас он барои чи лозим буд? Мақсади шариат муайян кардани гуноц дар хусусияти асосии он, яъне гуноцкунӣ ва шариатшиканӣ, буд. Гуноц охир ҷанҷз то шариат вуTMуд дошт, одам бошад нафацмид, ки гуноц TMиноят аст. “Шайтон мехост, ки мо покии худро бо шариате тасдиқ кунем, ки Худо онро ба мо барои он дод, то мо гуноцолуд будани худро бубинем” (Эндрю Ўукс).

Инак, шариат ба одамони гуноцолуде дода шуда буд, царгиз ба воситаи он покиро ба даст оварда наметавонистанд, зеро онцо куввати ба TMо овардани онро надоштанд. Шариат барои он лозим буд, то ба одамон нишон дицад, ки онцо чи гуна гуноцкорони ислоцнашаванда цастанд, то онцо ба сји Худо фарёд кашида, Јро илтиTMо намоянд, ки файз нозил кунад. Паймони Худо бо Иброцим ваъдаи бешарти баракат буд. Шариат бошад нишон дод, ки одам сазовори гирифтани баракати бепул ва бешарт нест. Агар дар насиби вай гирифтани баракат бошад, ин танцо ба воситаи файзи Худо рјй дода метавонист.

“Насл” Масец аст (ояти 16-ум). Пас, шариат чораи муваккатиест, ки то омадани Масец амал мекунад. Баракате ки ба Иброцим ваъда дода шудааст, бояд ба воситаи Ј меомад.

Ризоияти миёни ду тараф миёнаравро пешбинӣ мекард. Шариат ду тарафи созишномаро, яъне тарафи Худо ва тарафи Исроилро пешбинӣ мекард. Мусо нақши миёнаравро бозӣ мекард (Так. Шар. 5:5). Фариштагоне ки шариати Мусоро расониданд, нақши фиристодагони Худоро бозиданд (Аъм.

7:53; Ибр. 2:2). Иштироки Мусо ва фариштагон дар бораи масофаи миёни Худо ва халқи Ј, ки сазовори цузури Ј набуд, дарак меод.

3:20 Агар јцдадории ваъдаи бешарт яктарафа буда, аз тарафи дигар це^{ТМ} чиз талаб намекард, он гоц миёнарав дигар даркор намешуд. Он цаќикат, ки шариат миёнаравро талаб мекард, аз ^{ТМ}ониби одам риоя кардани паймонро дар назар дошт. Заифии шариат аз он иборат буд, ки он аз шахсе итоатро талаб мекард, ки барои ин кувват надошт. Ваќте Худо ба Иброцим ваъда дод, Ј ягона Тарафе буд, ки созишнома бастр. Куввати ваъда дар цамин ифода меёфт: цама чиз ба Худо вобаста буд, ба одам бошад це^{ТМ} чиз. Ба ягон миёнарав эцтиё^{ТМ} набуд.*

3:21 Оё шариат ^{ТМ}ои ваъдаро ишѓол намудааст ё ба он дастболо шудааст? “Ба це^{ТМ} сурат”. Агар чунин конуне имконпазир мебуд, ки бо ёрии он ба камолоти писандидаи Худо расидан мумкин аст, он гоц на^{ТМ}от цам ба воситаи шариат имконпазир мебуд. Худо дар ин маврид Писари дјстдоштаи Худро равон намекард, то барои гунацкорон бимирад. Цамин тавр, шариат ба дара^{ТМ}аи кофи цам *ваќт*, ва цам *одамон* дошт, то ноќобил будани худро исбот намояд. Ба ин маъно шариат “бо айби ^{ТМ}исм сустр шуд” (Рум. 8:3). Шариат фаќат метавонист ба одамон ислоцнашавандагии пурраи

* Новобаста ба мухолифатцои гјё ву^{ТМ}удошта миёни далели мазкур ва факти он, ки дар бораи Масец минбаъд чун дар бораи миёнарави Паймони Навин мегуфтанд (Ибр. 9:15), калимаи “миёнарав” дар ин ду маврид тамоман ба маъноцои гуногун истифода бурда мешавад.

Мусо шариатро барои ба мардуми Исроил додан аз Худованд кабул карда, миёнарав ва намояндаи одамон буд.

Масец бошад Миёнарави Паймони Навин ба маънои олии он аст. Пеш аз он ки Худо тавонист одилона ба одамон файзи ин паймонро ато кунад, Исо бояд мемурд. Азбаски танцо марг васиятномаро боэйтибор мекунад, гуфтан мумкин аст, ки Паймони Навин бо мјцри хуни Ј тасдиќ шудааст. Ј Худро цамчун фидияе барои цама дод (1Тим. 2:6). Масец на фаќат ба бовардорон файзи Паймони Навинро ато кард, Ј цамчунин гјсфандонро аз цар чизе ки дар ^{ТМ}ацон мухолифи онцост, цифз мекунад. Ј инро цамчун Саркоцин ва Шафоатгар мекунад. Ва ин цамчунин як кјсми ѓамхорицои миёнаравонаи Јст.

онцоро нишон дода, ба онцо фацмонад, ки на^{ТМ}от танцо аз рји файзи атошудаи Худо имконпазир аст.

3:22 Таврот нишон дод, ки тамоми одамон, аз он ^{ТМ}умла онцое ки дар зери таъсири шариатанд, гуноцкор мебошанд.

Одамонро мебоист дар гуноцолуд буданашон бовар кунонд, то ки *ба воситаи бовар ба Исои Масец* ваъдаи на^{ТМ}от ба бовардорон ато шавад. Калимацои асосі дар ояти 22-юм: “ба имондорон”, “ато шавад” ва “ба воситаи имон”. Дар бораи и^{ТМ}роиш ё риояи шариат чизе гуфта намешавад.

Дар посбонии шариат

3:23 Ин ^{ТМ}о бовари масецие дар назар дошта мешавад, ки ба давраи нав, ки бо марг, дафн, растохез ва болошавии Худованд Исои Масец сар шудааст, тааллуќ дошта, бо мавъизаи Мужда дар рји Панतिकост кайд шудааст. То ин дам яцудиён, чун мацбусон ё ба зери васоят гирифташудагон, дар зери таъсири шариат буданд. Онцоро талаботи шариате ицота мекарданд, ки и^{ТМ}ронашаванда буданд, ва бинобар ин роци онцо сји бовар ва на^{ТМ}от баста буд. Цамин тавр, одамони зери таъсири шариат мацдуд буданд, то даме ки дар Мужда озоді аз шариат эълон шуд.

3:24 Шариат чун як посбоне равшан намоён мегашт – чун як мураббӣ ё чун муаллим. Ин чиз фикрро оиди таълимдиці таъкид мекунад. Шариат оиди покии Худо, гуноцолудии одам ва зарурати кафорат* дарско омјзонд. Павлус калимаи юнонии “педагог”-ро, ки одатан чун “устод/насицатгар” тар^{ТМ}ума мешавад, ба маънои ибтидоиаш истифода бурда, ғуломеро дар назар дорад, ки вазифаи вай цамроці кардан ба кјдак то мактаб ва умуман назорат ба рафтори вай буд.

Ин оят таълим медицинад, ки шариат дар роц ба сји Масец, яъне то омадани Ј, парастори яцудиён буда, омадани Јро дар назар дошт. Маънои чуќур дар он аст, ки чі тавр шариат бо

* кафорат – пеши Худо пјшида шудани гуноц, барои фурј нишондани хашми Ј

ёрии мацдудиятцое ки ба издивоTM, моликияти шахсі, хјрок ва ғайра дахл доштанд, исроилиёнро чун халќи махсус нигоц медошт. Бовар аввал ба ин халќе эълон шуд, ки чандин аср боз зери таъсири шариат буд. Дар асоси коре ки Масаец-НаTMоткор ба амал овард, ваъдаи аз рји бовар сафед шудан дода шуда буд.

3:25 Шариат насицатгар аст, аммо, ба Масаец бовар карда, яцудиён аз зери цокимияти он баромаданд. Хусусан ғайрияцудиён, монанди ғалотиён, ки царгиз чунин насицатгари кјдакбон (шариат) надоштанд!

Ояти 24-ум нишон медицад, ки шариат одамро сафед намекунад; ояти 25-ум бошад мегјяд, ки одами сафедшуда набояд тацти роцнамоии шариат бошад.

Писарони Худо аз рји бовар

3:26 Дикќат дицед, ки TMонишини “мо” бо “шумо” иваз мешавад. “Мо” гуфта, Павлус онро дар назар дошт, ки то омадани Масаец яцудиён зери таъсири шариате буданд, ки онцоро халќи махсус гардонд. Онцо имкон пайдо карданд, ки аз рји бовар сафед шуданро мавъиза намоянд. Сафед шуда, онцо аз зери таъсири шариат баромаданд ва чун халќи яцуди бартарии махсуси худро аз даст доданд. †онишини “шумо”, аз памин оят сар карда, то охири боб, цам ба яцудиёни наTMотёфта ва цам ба ғайрияцудиён дахл дорад. Чунин шахсон ба воситаи бовар ба Исои Масаец фарзандони Худо мебошанд.

3:27 Дар бораи ғјтаи масеци ин TMо гуфта мешавад: “Цамаи шумо... Масацро дар бар кардаед”. Одамоне ки ба номи Исои Масаец ғјта хјрдаанд, роцбарі ва кудрати Јро дар цаёти худ эътироф мекунанд. Охир масециён ғјтаи Мусоро намегиранд ва шариатро дар бар намекунанд.

Ин оят дар бораи ғјтаи обі, ба воситаи даромадан ба об, мегјяд. Бовардор цангоми ин амал Масацро дар бар мекунад, чунон ки сарбоз либоси царбино. Ин маросим аломати зоцириест, ки цолати рјцонии одамро инъикос менамояд.

Чунин дуршаві аз меъёр, чун бовардори ғјтанахјрда, дар ягон ояти китоби Ин^{ТМ}ил ба назар намерасад.

Ба воситаи ғјта бовардор цамчунин баён мекунад, ки ^{ТМ}исми вай дафн шудааст ва вай аз кјшиши бо куввати худ пайдо кардани росткорі даст мекашад. Вай дар бораи ан^{ТМ}оми тарзи кјцнаи цаёт ва оғози цаёти нав иззор мекунад. Бо ғјтаи обі ғалотиён эътироф мекарданд, ки бо Масаец барои шариат мурда, бо Ј дафн шудаанд. Чунон ки Масаец барои шариат мурд, онцо низ, барои цамин бояд кјшиш намекарданд, ки шариатро чун роцнамои цаёти худ истифода баранд. Чуноне ки Масаец бо марги Худ фарќи миёни яцудиён ва ғайрияцудиёнро аз миён бурд, онцо низ барои тафовутцои миллі мурда буданд.

3:28 Онцо ба он маъно Масаецро дар бар карданд, ки акнун тамоман бо тарзи нав – бо цаёти Масаец умр ба сар мебаранд.

Мувофиќи шариат дар миёни ин ду гурјц фарќ ву^{ТМ}уд дошт. Масалан, Так. Шар. 7:6; 14:1,2 дар фарќи миёни яцудиён ва ғайрияцудиён истодагарі мекунад. Дар дуои сацарии худ яцуді Худоро барои он миннатдорі мекард, ки Ј вайро ғайрияцуді, ғулом ва зан наофаридааст. “Дар Масаец” ин тафовутцо аз байн мераванд. Худо ба яцуді на зиёда аз ғайрияцуді бартарі медицинад. Ј ба одами озод на зиёда аз ғулом ацамият медицинад, ва мард на зиёда аз зан кáдрдоні карда мешавад. Цама дар як сатц мебошанд, зеро онцо “дар Масаец” цастанд.

Аммо набояд дар ин оят маъноцоеро кофт, ки дар он нестанд. Дар хусуси цаёти рјзмарра бошад, Худо, албатта, фарќи зан ва мардро эътироф мекунад. Дар китоби Ин^{ТМ}ил цам барои ин ва цам барои он супоришцо дода шудаанд. Ј цамчунин бо ғуломону хј^{ТМ}аинон ба таври гуногун муносибат мекунад. Он цаќикат, ки мо дар Масаец як цастем, наќши роцбарикунандаи мард ва итоати занро бекор намекунад. Ј наќшцои ^{ТМ}удогона ё соцацои хизматгузориро низ, ки аз ^{ТМ}ониби Худо дода шудаанд, бекор намекунад. Аммо файзи

Худоро ба даст оварда, цама дар як дара^{ТМ}а меистанд. Дар “Масец” будан кори бузург аст (ки ба мақоми мо дар осмон тааллуқ дорад, на дар замин).

3:29 Дар пеши Худо яҷуди бовардор аз ғайрияҷуди бовардор як зарра цам бецтар нест. Говетт менависад: “Тамоми тафовутцое ки шариат онцоро ба ву^{ТМ}уд овардааст, дар қабре ки Худо тайёр кардааст, дафн мешаванд”. Бинобар ин барои масеці ^{ТМ}устани покӣ ва дар баробари ин бофтани цар гуна тафовутцо, ки Масец онцоро бекор кардааст, беақлона аст.

Ғалотиён худро гумроц карданд, вақте фикр мекарданд, ки ба воситаи риояи шариат насли Иброцим хоцанд шуд. Павлус акси инро исбот намуд. Масец насли Иброцим аст. Дар Масец ваъдаи меросхјрі и^{ТМ}ро шуда буд. Гуноцкорон, ба Ј бовар карда, насли Иброцим мешаванд ва дар Масец тамоми баракатцои Худоро ба мерос мегиранд.

Маводро аз худ карда, ба саволцои кори имтицониш б-ум ^{ТМ}авоб гардонед.

Кјдакон ва писарони калонсол 4:1-16

Дар аввали боби чорум Павлус муқобилгузори одамонро, ки зери таъсири шариат ва зери файз буданд, давом дода, онцоро бо кјдак ва писари калонсол монанд мекунад.

4:1,2 Павлус кјдакero тасвир мекунад, ки аз падараш молу мулки зиёдеро ба мерос гирифтааст. Аммо то лацзаи балоғат вай дар цолати тобеият буда, аз хизматгор кам фарқ мекунад. Ба вай доимо мегјанд, ки чі бояд кард ва чі набояд кард. ХоTMагидорон дар бораи моликияти вай ғамхорі мекунанд, парасторон бошанд вайро аз тамоми мушкилоти зиндагі нигоцдорі мекунанд. Цамин тавр, новобаста ба он факт, ки мерос, бешубца, ба вай тааллуқ дорад, вай то дами балоғат, барои социбі кардани он цақ надорад.

4:3 Цолати яцудиён, ки зери таъсири шариат буданд, чунин буд. Онцо кјдакони хурде буданд, ки шариат бар онцо чун ба хизматгорон фармонравоі мекард. Онцо “ғуломи аносири* TMацон” буданд. Ин баёнот принципои дини яцудиро тафсир мекунад. Расму оини дини яцуді барои онцое муқаррар шуда буданд, ки Худо-Падарро дар он зуцуроте намешинохтанд, ки Ј ба онцо дар Масаец ошкор шуда буд. Намунаи ин метавонад кјдаке бошад, ки асосцои илми риёзиро** бо кубикчацо аз худ мекунад, ё фарқ кардани предметцоро аз рји расмцо ёд мегирад, ё алифбо меомјзад. Дар шариат бисёр тарафцо ва рамзцои торике цастанд, ки ба циссиёти рјцоні ба воситаи таъсири TMисмоні ва беруні муруTMиат мекунанд. Мацз хатна мисоли ин мебошад. Дини яцуді бо сифатцои TMисмоні, беруні ва муваққати тавсиф

* аносир – унсурцо, моддацои аслии TMацон

** илми риёзи - математика

меёбад, дар цоле ки масецият бо сифатцои рјцони, даруні ва доимі. Ин сифатцои беруни барои “кјдакон” “ѓуломи” аст.

4:4 Дар ояти 2-юм оиди замоне гуфта мешавад, ки Падари Осмоні муќаррар намудааст, то даме ки меросхјрон ба синну соли расанд, ки “аз ^{ТМ}ониби падар муќаррар шудааст”.

Дар худи цамин ^{ТМ}о дар чанд сухан баёноти цайратангезе оварда мешавад, ки ба илоці будан ва пайдоиши одамі доштани На^{ТМ}откор дахл дорад. Ј Писари Ягонаи Худост. Охир вай “аз зан” зода шуд.

Агар Исо танцо инсон мебуд, он гоц гуфтан, ки Ј аз кі зода шудааст, умуман барои чи даркор мебуд? Охир цамин тавр цам фацмост, ки одамони оддиро кі мезояд. Аммо ин суханон дар цаќќи зода шудани Худованди мо оиди бемисл будани шахсият ва зода шудани Ј шацодат медицанд. Ба ин дунё чун исроили омада, Ј, аз цамин сабаб, зери шариат зода шуд. Писари Худо буда, Исо царгиз зери шариат намебуд, зеро Ј Худаш онро додааст. Аммо, аз рји файзи фурјдоянда, Ј Худро зери таъсири шариате гузошт, ки Худаш онро дода буд, то онро и^{ТМ}ро карда, гирифтори лаънат дар марг шавад.

4:5 Аз онцое ки шариатро и^{ТМ}ро карда натавонистанд, нарх, яъне марг, талаб мешуд. Ва пеш аз он ки Худо ба одамон маќоми а^{ТМ}иби писари дода метавонист, онцо бояд нархи онро медоданд. Бинобар ин Худованд Исо, ба ин ^{ТМ}ацон чун намояндаи нажоди башар ва халќи яцуді омада, нархи шариатро пурра дод. Ба шарофати он ки Ј Худо буд, марги Ј гаронбацо шуд, яъне барои он кофі гардид, ки цар гуна миќдори гуноцкоронро бозхарид намояд. Шакли одамро кабул карда, Ј ба ^{ТМ}ои цар як одам мурда метавонист. Говетт менависад: “Масец, ки аз рји табиаташ Писари Худост, Писари Одам гардид, то мо, табиатан фарзандони одам, дар нати^{ТМ}аи ин мубодилаи оли^{ТМ}аноб фарзандони Худо гардем”.

Замоне ки одамон дар маќоми хизматгор буданд, онцо фарзандон-меросхјрони баробарцуќуќ ва болиѓ гардида наметавонистанд. Масец онцоро аз банди шариат озод кард, то онцо фарзандхон шуда тавонанд. Ба фарќи миёни мафцуми

“фарзандони Худо” ва “писарони Худо” диќќат дицед (бо Рум. 8:14,16 муќоиса кунед). Бовардор дар оилаи Худованд чун *ќјдак, фарзанди* Худо ба дунё меояд (ниг. Юц. 1:12). Ин факти зода шудани илоќи аст, аммо ҷанјз пайдо кардани ^{ТМ}авобгарі ва ҷуќуќи писар не. Бовардор ба оила чун писари калонсол ќабул карда мешавад. Цар масеќи дарќол писар шуда, ба ҷиссаи меросе дароварда мешавад, ки вай меросхјри он мегардад. Цамин тавр, тамоми насиќатцо ба бовардорон дар китоби Ин^{ТМ}ил барои камолот дар миёни покон шарт аст. Бо ҷама чун бо болиѓон муносибат мекунад.

Писархонд кардан ба маъноцои рјционі ва маишї фарќ мекунад. Дар бораи писархонді гуфта, мо дар назар дорем, ки ќјдаки бегонаро мегирем, то вайро аз они худ кунем. Аммо аз нуќтаи назари китоби Ин^{ТМ}ил “писархонд кардан” маънои бовардорро ба маќоми писари калонсол бо тамоми ҷуќуќцо ва ^{ТМ}авобгарицои ин маќом гузоштанро дорад.

4:6 Барои он ки писарони Худо тамоми ^{ТМ}ицатцои хуби маќоми худро дарк карда тавонанд, Худованд ба онцо Рјци Покро фиристонд. Ба шарофати Рјц боваркардагон маќоми писарии худро дарк менамоянд ва ба Худо муро^{ТМ}иат карда, Јро Падар мехонанд. Дар муро^{ТМ}иати “Або, Падар” калимацои арамі ва юноні як^{ТМ}оя шудаанд, ки маънои “падар”-ро доранд. Ѓуломон дар це^{ТМ} сурат ин тавр ба сардори оила муро^{ТМ}иат карда наметавонистанд – ин бартарији аъзоёни он буд, ки бо ҷамин мецр ва дилпурии худро дар мустацкамии маќомашон изцор мекарданд.

4:7 Ва инак бовардор аллаќай ѓулом нест; вай ба писари Худо табдил ёфта, аллаќай дар зери дасти шарият нест; аммо Масаец, Писари Худо, меросхјри тамоми ган^{ТМ}цои Худост, ва бинобар ин, масеќи ба воситаи Ј меросхјри Худост. Тамоми чизцое ки Худованд соќиби онцост, аз рји бовар ба вай тааллуќ доранд.

Царрисон менависад: “Фарзанди мецри Ј, ба ту тамоми чиз тааллуќ дорад: Ј оиди ин дар 1Ќјр. 3:22,23 гуфта буд, ки туро водор созад, то ган^{ТМ}цоеро дарк намої, ки ту ҷатто дар

хаёлоти аз цама далеронаи худ тасаввур карда наметавони. Ба коинот бингар. Агар он ба Ј ва ба ту тааллуќ надошта бошад, пас ба кӣ тааллуќ дорад? Ва бинобар ин шоҷона зиндагӣ кун”.

Беаќлии масециёне ки кјшиш мекунанд зердасти шариат бошанд (4:8-11)

4:8-9 Замоне ғалотиён ба бутҷо ва худоёни бардурјӣ хизмат мекарданд. Акнун бошад онҷо худро бо бандҷои шариат бастанд (4:8-11). То бовар карданашон онҷо бутпарастоне буданд, ки бутҷои аз дарахт ва санг сохташударо, яъне худоёни дурјӣгинро парастииш мекарданд. Аммо чӣ тавр ғалотиён тавонистанд рафтори худро дар лаҷзаи мазкур тағйир дицанд? Охир онҷо Худоро шинохтанд, ё агар Јро ба дара^{ТМ}аи кофӣ нашинохта бошанд ҷам, он гоҷ, аќаллан ба Ј маълум буданд, яъне на^{ТМ}от доштанд. Ба ҷар ҷол онҷо аз кувват ва сарвати Ј (ки ба мерос гирифта буданд) рјӣ гардонданд ва ба корҷои заифу фаќир монанди хатна кардан, рјзҷои пок ва маҷдудият дар хјрок, ки бо шариат алоќаманд буданд, муру^{ТМ}иат мекарданд. Онҷо боз бар худ зан^{ТМ}ирҷоро баста, амалҷоеро ба ^{ТМ}о меоварданд, ки онҷоро на^{ТМ}от додан ва сарватманд гардонидан наметавонистанд.

Павлус шариатро бо маросимҷояш “аносири заифу фаќир” меномад. Ин нисбат ба шариате ки Худо додааст, суханони хеле кавӣ мебошанд. Дар ^{ТМ}ойҷои дигар Павлус шариатро пок, барцаќ ва нек меномад (Рум. 7:12).

Сабаби ин дар он аст, ки Худо шариатро барои ваќти муайян дода, маќсади аниќ дошт (Ғал. 3), яъне ошкор кардани табиати гуноҷ то омадани Масаҷ. Чун сарчашмаи поќи истифода бурдани шариат маънои “танг карда баровардан”-и Масаҷ чун роҷи ягона ба на^{ТМ}от ва покиро дорад. Ҷарифи Масаҷ шуда, шариат аз тарафи манфи намоён мегардад.

4:10 Аслан супоришҷои шариат дар замони худ оли^{ТМ}аноб буданд, аммо онҷо ошкоро ^{ТМ}ои Масаҷро гирифта, монеа мешаванд. Аз Масаҷ ба шариат рј овардан бутпарастӣ

аст. Ба цар цол ғалотиён таквими яцудиро бо шанбецо ва идцои он риоя мекарданд.

4:11 Павлус барои он бовардороне изцори ташвиш мекунад, ки худро масеці мецисобанд, аммо лутфи Худоро аз рји шариат ме™јянд. Охир цатто одамони аз олами боло зоданашуда метавонанд рјзцо, моццо ва солцоро риоя намоянд. Ба онцо фикри он, ки онцо метавонанд ягон чизро бо куввати худ карда, писанди Худо гарданд, лаззати калон мерасонад. Аммо он гоц ин маънои онро дорад, ки инсон андаке кувват дорад, ва ба андозаи ин кувват ба вай На™откор даркор нест.

Павлус ба масециёни замони мо, ки кјшиш мекунанд ба воситаи риояи шариат покї пайдо кунанд, чи менавишт? Оё вай анъанацоеро, ки аз дини яцудї ба масецият омаданд, мацкум намекард: кацонатеро ки ба воситаи одамон дастгузори шудааст, либосеро ки коцинонро аз одамони одди фарк мекунонад, риояти рјзи шанберо, ™ойцои покро, шамъцоро, оби покро ва ғайра?

Илтимоси шахсі (4:12-16)

4:12 Аз афташ, ғалотиён тамоман миннатдории худро ба Павлус цангоми мавъизаи якумаш ба онцо фаромјш карданд. Аммо бо ву™уди хатоцояшон ва тарси худ барои онцо, фириста онцоро “бародарон” меномад.

Павлус яцудии зердасти шариат буд. Акнун дар Масаец вай озод шуда, даъват мекунад: “мисли ман бошед”, яъне дар зери таъсири шариат зиндагї накунад. Моциятан ғалотиёни ғайрияцудї це™ гоц дар зери дасти шариат набуданд, ва акнун цам дар зери дасти он набуданд. Бинобар ин фириста Павлус менависад: “ман цам мисли шумо цастам”. Ман, яцудї, акнун бо озодї аз шариат, ки бутпарастон онро доимо доштанд, цаловат мебарам.

“Шумо маро це™ озор наодоад”. Шояд, вай онро дар назар дорад, ки аз боиси он ки онцо ба муаллимони дурјгјй

муро™иат карданд, хафа нест, ки ин на он қадар ба вай шахсан, балки ба қақикати Худо ва бинобар ин ба худи ғалотиён низ зарбаи сахт расондааст.

4:13 “Дар заъфи*™исм”. Дар аввал Павлус™исман сушт буда, ба ғалотиён Муждаро мавъиза мекард. Барои и™рои иродаи Худ Худо бисёр вақт одамони сушт, назарногир ва нодорро чун асбоб истифода мебарад, то™алол ба Ј дода шавад, на ба одам.

4:14 Ин™о “озмоишро” маънои сан™ишро дорад. Бемории Павлус ҳам барои худи вай сан™иш буд, ва шояд ҳам барои онҷо ки ба вай гјш меандохтанд. Ба ҳар ҳол ғалотиён вайро аз боиси заифии™исмониаш рад накарданд, балки баръакс, чун фариштаи Худо, ки аз™ониби Худо фиристода шудааст, ва ҳатто чун Худи Масаҷ, қабул карданд. Мавъизаи Павлусро онҷо чун худи Сухани Худо эътироф мекарданд. Ин бояд барои ҳамаи масеҷиён дарс шавад – ҳақиқат бояд фиристодагони Худо қабул кард. Аз™ону дил онҷоро қабул карда, мо Јро низ қабул мекунем (Луқ. 10:16).

4:15 Муждаро аввалин маротиба шунида, ғалотиён эътироф карданд, ки он барои™онҷо онҷо баракати бузург буд. Миннатдории онҷо ҳама бузург буд, ки онҷо ҳатто тайёр буданд, ки ҳашмонашонро қурбонӣ кунанд. (Шояд, ин ба он ишорат мекунад, ки “неш дар™исм”-и Павлус бемории ҳашмон буд). Аммо ин миннатдорӣ ҳақиқат қу™ост? Мутаассифона, он мисли шабнамаи субҷ бухор шуд.

4:16 Муносибати ғалотиёнро ба Павлус ҳақиқат дода метавонист? Охир вай худи ҳамон мавъизаро бурда, ба ҳақиқат™идди барои Мужда мубориза мебард. Ва, агар онҷо аз боиси хизматгузории вай ба душманонаш табдил ёфта бошанд, он ҳақиқат ҳақиқат онҷо қақикатан ҳақиқат буд.

Маводро аз худ карда, ба саволҳои қори имтиҷониҳои 7-ум™авоб гардонед.

* заъф – сусти

Зан^{ТМ}ирцои асорат ё озоді 4:17 – 5:1

Муқобилгузори мақсадцо (4:17-20)

4:17 Ниятцои Павлус аз ниятцои муаллимони дурјгин хеле фарќ мекарданд: Ба онцо пайравон лозим буданд, дар поле ки Павлус ба цолати рјцонии ғалотиён диќќат меод (4:17-20). Муаллимони дурјгин кјшиш мекарданд, ки мецри ғалотиёнро ба даст оваранд, аммо дар ниятцои худ самими набуданд. Павлус огоц мекунад: “Шуморо ^{ТМ}удо кардан мецоанд”. Муаллимони дурјгин хоциш надоштанд, ки ғалотиёнро назди фириста роц дицанд. Ба онцо пайравон лозим буданд, ва, барои ба даст овардани онцо, онцо кјшиш ба хар^{ТМ} меоданд, то фирќае* ба ву^{ТМ}уд оваранд.

4:18 Павлус дар ^{ТМ}авоб менависад: “Дар кори хайр цамеша ғайрат кардан хуб аст, на танцо ваќте ки ман назди шумо бошам”. Яъне: “Барои ман фарќ надорад, ки дигарон цангоми набудани ман ба шумо мавъиза мекунанд, агар онцо инро бо нияти пок ва барои кори хайр ба ^{ТМ}о меоваранд”.

4:19 Ғалотиёнро фарзанд хонда, Павлус хотиррасон мекунад, ки мацз вай ба онцо роцро ба сји Масец нишон дод. Ва акнун вай аз нав “барои зодан азоб мекашад”, аммо ин дафъа на барои на^{ТМ}оти онцо, балки барои он ки дар онцо Масец сурат бандад. Ин цамон мақсадест, ки Худо расидан ба онро барои халќи худ хоциш дорад (Эфс. 4:13; Кјл. 1:28).

4:20 Суханони ин оят цайрони Павлусро дар хусуси вазъияти ғалотиён ифода мекунанд. Аз цаќиќат дур шудани онцо вайро ба шубца андохт. Вай мехост “овози худро тағйир дицад”. Он гоц фириста метавонист худро дигар хел нишон дода, мулоимтар ва пуртоќаттар шавад, – ба шарте ки онцо сарзанишцои вайро ќабул карда, цавобаланді ва рјци исёнро

* фирќа – секта, равияи дини

нишон надицанд ё сахтгиртар шавад, агар онцо якрав шаванд. Ба цар цол, Павлус дар хусуси ғалотиён дар цайроні буд ва аксуламали онцоро ба номаи худ пешгї карда наметавонист.

Шариатпарасті дар занTMир (4:21-31)

Азбаски муаллимони яҷуді бисёр вақт ба цаёти Иброцим муроTMиат карда, дар он истодагарі мекарданд, ки бовардорон аз вай ибрат гирифта, худро хатна кунанд, Павлус ба таърихи Иброцим бо он мақсад рї меоварад, то нишон дицад, ки шариатпарасті ғуломист ва онро набояд бо файз омехта кард.

Худо ваъда дод, ки Иброцим писаре хоцад дошт, агарчи вай ва Соро ба он синну соли расида буданд, вақте аз рїи фацмиши инсон, фарзанд доштан имконнопазир буд. Аммо Иброцим ба Худо бовар кард, ва бо цамин сафед шуд (Цас. 15:1-6). Чанд вақт пас Соро ноумед шуда, ба Иброцим пешникод кард, ки вай аз канизи онцо ЦоTMар социби фарзанд шавад. Иброцим ба маслицати вай гїш дод, ки дар натиTMаи ин Исмоил ба дунё омад. Ин на писари ваъдашуда, балки самари бетоқати ва норасоии бовари Иброцим буд (Цас. 16).

Сипас, вақте Иброцим садсола шуд, Соро Исцоқро, фарзанди ваъдашударо, ба дунё овард. Ин зодан мїъTMизанок буд, ки танцо ба воситаи қуввати тавонои Худо имконпазир буд (Цас. 21:1-5). Цангоми базми анъанаві, ки ба анTMоми давраи ширхорагии Исцоқ бахшида шуда буд, Соро пай бурд, ки Исмоил ба писари вай ханда мекунад. Аз цамин сабаб вай ба Иброцим амр кард, ки Исмоилро якTMоя бо модараш аз хона бадар ронад, ва гуфт: "... писари ин каниз бо писари ман Исцоқ ворис нахоцад буд" (Цас. 21:8-11). Ин аст заминаи он далеле ки Павлус цозир дар сїцбат бо ғалотиён аз он истифода бурдан мехоцад.

4:21 Калимаи "шариат" дар ин оят бо ду маънои гуногун истифода шудааст. Дар мавриди яқум шариат цамчун восита барои расидан ба покї дар назар дошта мешавад, дар мавриди дуом бошад – китобцои Таврот (аз Китоби Цастї сар карда то

Такрори Шариат), махсусан Цасті. Павлус менависад: “Шумо, ки мехоцед зери дасти шариат бошед, ба ман бигјед, ки магар шумо ба шариат гјш намеандозед?”.

4:22 Ду писар – Исмоил ва Исцоќ. Цо™ар – каниз. Соро – зани озод.

4:23 Исмоил чун самари норасоии бовар ва кјшиши бо иродаи худ таѓйир додани ќисмат зода шуд. Исцоќ бошад аз рји ваъдаи Худо ба Иброцим дода шуд.

4:24 “Ин кинояомез аст”, яъне – ин наќлест, ки нисбат ба он ки ба назари аввал менамояд, маънои амиќтар дорад. Оиди маънои аслии рјйдодцо ошкоро гуфта намешавад, аммо дар назар дошта мешавад, ки таърихи Исмоил ва Исцоќ маънои чуќури рјцони дорад ва Павлус онро фацмондан мехоцад.

Цар ду зан нишонгари ду паймон цастанд: Цо™ар – паймони шариат, Соро бошад – паймони файз. Шариат дар кјци Сино дода шуда буд. Хеле а™иб аст, аммо калимаи “цо™ар” дар забони араби маънои “сахра*”-ро дорад, арабцо бошад кјци Синоро “Сахра” меномиданд. Пас, Цо™ар, каниз, нишонгари шариат мебошад.

4:25 Нишонгари шариат буда, Цо™ар Уршалимро, пойтахти халќи яцуді ва маркази тамоми исроилиёни на™отнаёфтаеро ифода мекунад, ки чун пештара кјшиш мекарданд росткориро ба воситаи риояи шариат ба даст оваранд. Инцо цамроци фарзандони худ, ки пайравонашон хоцанд буд, зан™ирбанд цастанд. Ин дар дацони Павлус, ки исроилиёни нобоварро на бо Яќуб, балки бо Цо™ар ва Исмоил алоќаманд кардааст, чун сухани талх садо дод.

4:26 Пойтахти цамаи онцое ки ба воситаи бовар сафед шудаанд, Уршалими осмоні мебошад. Мацз он модари цамаи бовардорон – цам яцудиён ва цам ѓайрияцудиён мебошад.

4:27 Ин иќтибос аз Ишаё 54:1 пешгјі мекунад, ки дар шацри осмоні нисбат ба Уршалими замині фарзандон бештар хоцанд буд. Соро муддати дуру дароз нозой буд ва худро бадбахт цис мекард. Цо™ар “шавцардор” буд. Пас пирјзии

* сахра – харсанг, кјцпора

охирини Сороро, “Уршалими осмоні”-ро чі тавр бояд фацмид? †авоб чунин аст: фарзандони ваъда, цам яцудиён ва цам ғайрияцудиён, ки бо бовар назди Худо меоянд, аз рји шумора аз фарзандони Цо™ар, ки зери дасти шариат цастанд, хеле бештаранд.

4:28 Бовардорони цаќики на аз рји иродаи одам ва на аз рји иродаи ™исм, балки аз Худо зода мешаванд. Ин пайдоиши табиі не, балки зодашавии илоці ва мјъ™изаовар аз рји бовар ба Худованд Исои Масец аст.

4:29 Исмоил бар Исцоќ “ханда кард”. Ва доимо цамин тавр буд: онцое ки аз ™исм зода шудаанд, онцоеро ки аз Рјц зода шудаанд, ба танг меоварданд. Дар бораи он андеша кунед, ки Худованди мо ва фириста Павлус аз дастони нобоварон чиро аз сар гузаронданд. Шояд, он цаќикат, ки Исмоил бар Исцоќ ханда кард, ба назари мо ран™иши камацамият намояд, аммо Навишта™от ин фактро ёдовар мешавад, ва Павлус онро дар воќеияти имрјза, дар зиддияти миёни рјц ва ™исм дида мебарояд.

4:30 Пас бигзор ғалотиён барои цукм ба Навишта™от муро™иат кунанд. Набояд шариат ва файзро омехта кард. Бо кјшишцои инсоні баракати Худоро ба мерос гирифтани мумкин нест.

4:31 Ба онцое ки ба Масец бовар кардаанд, барои ба даст овардани ризомандии Худо шариат дигар лозим нест. Онцо фарзандони зани озод цастанд ва маќоми и™тимоии модари худро социб мешаванд.

Озоді дар Масец (5:1)

5:1 Дар ояти охирини боби чорум оиди цолати бовардор гуфта мешавад – вай озод аст. Ояти якуми боби пан™ум оиди корцои вай мегјяд – вай бояд мисли шахси озод зиндагі кунад. Ин ™о мо мисоли хеле хуб дорем, ки фарќи миёни шариат ва файзро нишон медицад. Шариат мегјяд: “Бо кјшишцои худ озодиро ба даст овар ва ту озод хоці шуд”. Файз бошад мегјяд:

“Ту ба шарофати нархи бузурги марги Масаец озод цасті. Аммо акнун, чун миннатдори ба Ј, ту бояд дар озодие ки Масаец барои он туро озод кард, устувор исти”. Шариат фармон медицинад, аммо кувват намебахшад. Файз он чиро медицинад, ки шариат талаб мекунад, ва сипас кобилияти бо куввати Рјци Пок зистанро медицинад.

Чунон ки Макинтош менависад: “Шариат аз онцое кувват металабад, ки онро надоранд, ва цар касеро ки онро нишон дода наметавонад, лаънат мехонад. Мужда бошад ба онцое кувват медицинад, ки онро надоранд, ва илова бар ин барои истифодаи ин кувват баракат медицинад”.

*Маводро аз худ карда, ба саволҳои кори имтиҷониши 8-ум
™авоб гардонед.*

Хатари шариатпарасті

5:2-15

Павлус ба ғалотиён мефацмонд, ки ба хотири ғуломі даст кашидан аз озоді беаќлист. Акнун вай оцанги номаро дигар карда, нишон додан мехоцад, ки чи ќадар ин гуноци бузург аст, ваќте бовардор умуман ба шариат рј меоварад.

5:2 Шариатпарасті Масацро беќадр мекунад. Муаллимони яцудигаро дар он истодагарі мекарданд, ки ғайрияцудиён ба хотири на^{ТМ}от хатна карда шаванд. Павлус бо ќудрати фириста мегјяд, ки на^{ТМ}отро ба хатна вобаста кардан маънои “аз Масац це^{ТМ} нафъ* надоштан”-ро дорад.

“Дар вазъияти ғалотиён хатна дар назари Павлус на^{ТМ}арроці ва на маросими дині буд, балки рамзи низоме ки барои на^{ТМ}от ба воситаи амалцо ғайрат мекард, ва файзи Худоро сарфи назар карда, ба ^{ТМ}ацон муждаи кјшишцои одамонро овард. Шариат ^{ТМ}ои файзро, Мусо ^{ТМ}ои Масацро ишѓол кард. Чизеро ба Масац илова кардан маънои аз Масац гирифтанро дошт. *Ба Масац илова кардан Масацро танг карда баровардан аст.* Мацз Масац ягона На^{ТМ}откор аст. Хатна маънои аз Масац берун шуданро медошт” (Д. Цантер).

5:3 Шариатпарасті пурра и^{ТМ}ро кардани шариатро талаб мекунад, ва одамон бо хоциши худ наметавонанд фармонцои ба осоні и^{ТМ}рошавандаро ќабул карда, аз фармонцои дигар даст кашанд. Ва агар одам ба воситаи хатна ба Худо писанд омадан хоцад, вай бояд масъулияти риоя кардани тамоми шариатро бар дјши худ гирад. Цамин тавр, аз ин бармеояд, ки одам ё худро пурра зердасти шариат мекунад, ё пурра озод аст. Комилан аниќ аст, ки агар вай зери дасти шариат бошад, он гоц Масац барои вай ягон ацамият надорад. “Худованд на фаќат пурра на^{ТМ}от медицинад, балки Ј ягона касест, ки инро ба ^{ТМ}о оварда метавонад”. Дар ин оят Павлус на ба онцое

* нафъ - фоида

муро^{ТМ}иат мекунад, ки як ваќтцо хатна шуда буданд, балки ба онцое ки ин маросимро чун амали зарурі барои пурра сафед шудан ба ^{ТМ}о оварда метавонистанд; ба онцое ки ба ^{ТМ}о овардани шариатро маъкул мекунонанд, то ки маќбули Худо гарданд.

5:4 Шариатпарасті маънои аз Масаец даст кашиданро дорад, дар цоле ки Масаец барои ба даст овардани росткорі ягона умед аст. Ин оят боиси баъсу мунозирацои зиёд гардид. Тафсирцои гуногуне пешникод шуданд, ки онцоро дар се гурјци зерин ^{ТМ}амъбаст кардан мумкин аст:

1. Бисёрицо чунин мешуморанд, ки бовардор, чунон ки Павлус таълим медицад, метавонад на^{ТМ}от ёфта, сипас ба гуноц афтад, ва барои цамин аз файз мацрум шуда, ба таври доимі на^{ТМ}отро аз даст дицад. Ин нуќтаи назар чун “таълимоти муртаді*” маъруф шуд.

Ба фикри мо чунин маънидодкуні аз рји ду сабаб беасос аст. Аввалан, дар ин оят оиди на^{ТМ}отёфтагоне ки ба гуноц меафтанд, гуфта намешавад. Он ^{ТМ}о цатто зикри ба гуноц афтидан нест, балки баръакс, одамоне ёдрас мешаванд, ки цаёти шоиста, маънаві ва боэцтиром ба сар мебаранд ва умеди на^{ТМ}от ёфтанро доранд. Бинобар ин оят ба онцое ки пайрави таълимоти муртаді мебошанд, чун бумеранг таъсир мекунад. Онцо таълим медицанд, ки масеци бояд шариатро ба ^{ТМ}о оварад, цаёти комил ба сар барад ва барои на^{ТМ}от ёфтан бо роццои гуногун аз гуноц худдорі намояд. Аммо Навишта^{ТМ}от мегјяд, ки цамаи онцое ки ба воситаи амал ё кјшишцои худ сафед шудан мецоцанд, аз файз мацрум мешаванд.

Сониян, чунин маънидодкуні ба рјцияи цар^{ТМ}оі ва умумии Рјци Пок мухолиф аст, ки мувофиќи он цар бовардоре ки цаќиќатан ба Худованд Исои Масаец бовар дорад, то абад на^{ТМ}от ёфтааст, ва ягон гјсфанди Масаец гум намешавад ва на^{ТМ}от на ба кјшишцои заифи одамі, балки ба На^{ТМ}откор ва зацмати кардаи Ј вобастагі дорад (Юц. 3:16,36; 5:24; 6:47; 10:28).

* муртад – аз дин баргашта

2. Мувофиќи шарци дујуми ин оят ин ^{ТМ}О оиди онцо гуфта мешавад, ки аз рји бовар ба Исои Масец на^{ТМ}от ёфтаанд, аммо баъдтар ба хотири нигоц доштани на^{ТМ}от ё ба даст овардани покї ба зери дасти шариат баргаштаанд. Дигар хел карда гјем, онцо ба воситаи бовар на^{ТМ}от ёфтанд, ва акнун цаётро аз рји шариат ме^{ТМ}јянд. Дар ин цолат “аз файз ^{ТМ}удо шудан” чунин маъно дорад: “гаштан аз роци такмил ёфтани покони Ј дар зери таъсири Рјце ки дар онцост, ва ^{ТМ}устани ан^{ТМ}ом ба воситаи маросимцои зоцирі, ки онцоро цам ба цасби ^{ТМ}исм мезистагон ва цам покон хуб ба ^{ТМ}О оварда метавонанд” (Филип Моро).

Чунин нуќтаи назарро мо пеш аз цама чун хилофи таълимоти Тавроту Ин^{ТМ}ил рад мекунем, зеро, аввалан, ин ^{ТМ}О сухан на дар бораи масециёне меравад, ки покї ё покшавиро ме^{ТМ}јянд, балки аниќтараш дар бораи на^{ТМ}отнаёфтагоне ки ба воситаи ба ^{ТМ}О овардани шариат *сафед шудан* мехоцанд. Ба калимацои зерин диќќат дицед: “шумо, ки худро бо шариат *сафед мекунад*”. Сониян, чунин тавзецот имконияти баъдтар аз Масец ^{ТМ}удо шудани бовардорро дар назар дорад, ва бо нуќтаи назари файзи Худо мувофиќ намеояд.

3. Мувофиќи шарци сеюм Павлус ба одамоне муру^{ТМ}иат мекунад, ки ошкоро худро масеци мехонданд, аммо дар асл на^{ТМ}от наёфта буданд. Онцо на^{ТМ}отро дар корцои шариат ме^{ТМ}јянд. Ва инак фириста ба онцо мегјяд, ки онцо ду на^{ТМ}откор дошта наметавонанд, ва бояд интихоб кунанд: ё Масец ё шариат. Шариатро интихоб карда, онцо худро аз Масец, ки ягона роци имконпазир сји росткорист, ^{ТМ}удо мекунад ва аз файз мацрум мешаванд. “Масец бояд барои одам ё цамаи чиз бошад, ё це^{ТМ} чиз. Барои Ј эътимоди мацдуд ё вафодори нимкола номаќбул аст. Одаме ки аз рји файзи Худованд Исои Масец сафед карда шудааст, масеци мебошад, аммо одаме ки ба воситаи амалцои шариат сафед шудан мехоцад, - не” (Цог ва Вайн).

5:5 Фириста нишон медицинад, ки умеди бовардори цаќиќи аз умеди шариатпараст моциятан фарќ мекунад. Бовардор аз

бовар (“имон”) мунтазири росткорист (“адолат”). Дар матни юнонии китоби Ин^{ТМ}ил навишта шудааст: “Мо ба воситаи Рјц аз имон мунтазири цамон адолатем, ки онро умедворем”. “Адолате (росткорі) ки онро умедворем” – омадани Худованд аст. Бовардор мунтазири цамон замонест, ки Худованд омада, ба вай бадани нав медицинад ва вай гуноц карданро бас мекунад. Диккат дицед: ин ^{ТМ}о навишта нашудааст, ки масеці ба росткорі умед дорад, зеро вай аллакай дар пеши Худо ба воситаи Исои Масаец мақоми росткориро дорад (2Кјр. 5:21). Аммо вай мунтазири он лацзаест, ки пурра дар худ одил мешавад. Ва вай кјшиш мекунад, ки ба ин на ба воситаи амалцо, балки “ба воситаи Рјц аз бовар” ояд. Ба ^{ТМ}ои вай цамаи корро Рјци Пок ба ^{ТМ}о меоварад, ва бовардор бо бовар ба Худо чашм дјхта, танцо мунтазири замони фаро расидани ин хоцад буд. Шариатпараст, баръакс, бо кјшишцо, бо риояи шариат ва маросимцои дині росткориро ба даст овардани мешавад. Умеди онцо це^{ТМ}у пур аст, зеро бо чунин роц це^{ТМ}кас росткориро ба даст оварда наметавонад.

Диккат дицед, ки дар ин оят Павлус ^{ТМ}онишини “мо”-ро ба кор бурда, онро ба масециёни цаќики нисбат медицинад, цол он ки дар ояти 4-ум вай “шумо” мегјяд, - яъне онцое ки ба воситаи аъмоли шариат сафед шудан мецоцанд.

5:6 Шариатпарасті бо худ ягон фоида намеоварад. Агар сухан дар бораи масеці равад, он гоц хатна вайро бецтар намекунад, беҳатнагі бошад вайро бадтар намекунад. Худо дар одам бовареро ме^{ТМ}јяд, ки ба воситаи мецр зоцир мешавад. Бовар ифодагари боварии комил ба Худост. Бовар амалест, ки дар хизмати беғаразона ба Худо ва одам зоцир мегардад. Цар гуна хизмати ба ин монандро мецр ба царакат меоварад. Пас бовар ба воситаи мецр амал мекунад, ва онро мецр ба царакат меоварад, на шариат. Ин цаќикат чандин маротиба дар Навишта^{ТМ}от вомехјрад: Ба Худо на маросимцо, балки цаёти цаќикатан порсоёна писанд меояд.

5:7 Шариатпарасті маънои ба цаќикат итоат накарданро дорад. Ѓалотиён цаёти масециёнаро хуб оғоз карданд, аммо

касе онцоро ба васваса андохт. Ин муаллимони яцудигаро, шариатдонон, ва фиристаџои дурјџин буданд. Таълимоти барѓалати онцоро ќабул карда, масеџиџни навбовар ба цаќиќати Худо итоат карданро бас карданд.

5:8 Таълимоти шариатдонон асли илоџи надорад. “Таъсир” дар ин цолат маънои аќида џ таълимотро дорад. “...аз ^{ТМ}ониби Даъваткунандаи шумо” ба Худо дахл дорад. Яъне эътиќод ба он ки бар иловаи бовар ба Масаџ хатна кардан ва шариатро риоџа кардан лозим аст, на аз Худо, балки аз иблис мебошад.

5:9 Шариатпарасті беш аз пеш ба баді оварда мерасонад. “Хамиртуруш” дар Навишта^{ТМ}от одатан рамзи бадист. Ин ^{ТМ}о он ба таълимоти айёронаи муаллимони яцудигаро дахл дорад. Маъмулан хамиртуруш хусусияте дорад, ки агар онро ба хјрок андозанд, мазаи ин хјрокро дигар мекунад. Дар цолати додашуда суханони фириста маънои онро доранд, ки хатои хурд метавонад боиси хатои калонтар шавад. Баді царгиз бекор намемонад. Ба он лозим аст, ки барои цимояи як дурјџ дурјџи дигарро бофта барорад. Шариатпарасті бошад ба сир монанд буда, царгиз кам буда наметавонад: цатто аз миќдори ками он аллаќай бјџ пайдо мешавад. Дар калисо низ цамин тавр, агар ягон кас тарафдори таълимоти дурјџин бошад, дар цолате ки аз худи аввал пеши роџи ин таълимоти дурјџин гирифта нашавад, вай пайравони зиџд хоцад дошт.

5:10 Шариатпарасті муаллимони худро довари мекунад. Фириста шубца надошт, ки џалотиџн таълимоти дурјџинро рад хоцанд кард. Вай ба онцо “дар Худованд” эътимод дорад; ин маънои онро дорад, ки эътимодро ба вай Худованд додааст. Худовандро, мисли Павлус, чунон наздик шинохта, боварі доштан мумкин буд, ки Шубони бузург џсфандони гумроџи Худоро хоцад баргардонд ва шояд цатто инро ба воситаи номаџе ки Павлус навишта буд, ба амал хоцад овард.

Муаллимони дурјџинро бошад Худо ^{ТМ}азо хоцад дод. Дурјџро џд додан ва калисоро вайрон кардан – кори беницоят ^{ТМ}иддист (1Кјр. 3:17). Масалан, џд додан, ки майнјши мумкин

аст, назар ба он ки худат арақхјр боші, хеле бадтар аст – зеро муаллимони дурјгин аз пайи худ садцо пайравонро мебаранд.

5:11 Шариатпарасті файзи салибро тацќиромез мешуморад. Ин ^{ТМ}о Павлус ба айбдоркуниҷои бемаъні, ки гјё цатто вай баъзан зарурияти хатна карданро мавъиза мекард, ^{ТМ}авоб медицинад. Аммо вай чун пештара аз ^{ТМ}ониби яцудиён таъќиб мешуд. Агар вай хатнаро мавъиза мекард, он гоц таъќибот дарцол бас мешуданд, зеро ин ан^{ТМ}оми мавъизаи Масеци маслубшударо ифода мекард, ки ғурури одамро тацќир менамуд. Салиб мегуфт, ки бо кјшишҷои худ на^{ТМ}от ёфтан номумкин аст. Он ба ^{ТМ}исм ба кјшишҷои он ^{ТМ}ое намегузорад. Агар ба Павлус лозим мебуд, ки хатнаро мавъиза карда, амалцоро ба калисо ворид созад, он гоц вай ацамияти салибро тамоман ба ёд намеовард.

5:12 Шояд, ин ^{ТМ}о хоциши фириста изцор мешавад, ки муаллимони дурјгин худро аз калисо дар Ғалотиё берун кунанд. Ё бигзор бо худазобдиці машѓул шаванд, агар онцо ин кјдар мецоцанд, ки хатнаро ба дигарон вогузор намоянд. Мо якуминашро афзал медонистем. Аммо, агар чизи дујум дар назар дошта шуда бошад, он гоц, бе ягон шубца, ин ^{ТМ}о Павлус киноя мекунад.

Маънои цаќиќии озодии масеци

Муждаи файзро доимо дар он айбдор мекарданд, ки он ба одамон имкони бо хоциши худ зистанро медицинад. Одамон мегјянд: “Агар на^{ТМ}от танцо ба воситаи бовар дода шавад, дар ин маврид це^{ТМ} чиз рафтори одамро мацдуд карда наметавонад”. Аммо ин ^{ТМ}о фириста дарцол ёдрас мекунад, ки озодии масеци и^{ТМ}озати гуноц карданро намединад. Цаёти Исои Масаец барои бовардор намуна аст, мецр ба Масаец бошад вайро водор месозад, ки ба гуноц нафрат дошта, покиро дјст дорад.

Шояд, ин ^{ТМ}о махсусан муцим буд, ки Павлус хонандагони худро огоц кунад. Агар одам якчанд ваќт зери таъсири

шариат буд, ва сипас озодиро ба даст овард, пас хатари аз як ифрот* – завлона**, ба ифроти дигар – бепарвої, рј овардан ба миён меояд. Миёнаи тиллої маҷз миёни шариат ва беванду борі TMойгир аст. Масаҷи аз шариат озод аст, аммо шариатшикан нест.

5:13 Озодии масаҷи имкони гуноҷ карданро намедиҷад. Баръакс, он ба хизматгузории бомеҷр водор мекунад. Меҷр рафтори масаҷиро идора мекунад, дар ҷоле ки тобеони шариатро тарси TMазо таҷрик мекунад. Финдли менависад: “Ғуломони меҷр цаќиќатан озод ҷастанд”.

Озодии масаҷи танҷо дар *Исои Масаҷ* буда метавонад (2:4), ва ин ҷар гуна имконияти гуноҷ карданро рад мекунад. Мо набояд озодии худро барои сафеда кардани амалҷои TMисм истифода барем. †исм беванду бориро истифода мебарад, то ки аќаллан камаќак мулки худро васеъ кунад – айнан ҷамон тавре ки лашќари душман ба ҷудуди бегона зјран медарояд, то барои худ таќаѓоце барпо намояд.

Роҷи баромад барои озодии мо ҷунин аст: “Хизматѓорони якдигар шавед”.

А. Т. Пирсон менависад: “Озодии цаќиќи танҷо дар итоат ба маҷдудиятҷои зарурї аст”. Даре танҷо дар миёни ду соҷил озодона равон аст. Бе онҷо вай ба ботлоќи лойќадори гандида табдил меёфт. Бе ќонуни TMозибаи умумиTMаҷони сайёраҷо худро ва тамоми коинотро небуд мекарданд. Ёнуне ки моро ҷифз мекунад, дар айни ҷол дигаронро ба ҷарос меоварад. Маҷдудиятҷо ки ба озодии мо дахл доранд, худи онро низ ҷимоят мекунанд. Одамро на назорати одди, балки назорати дуруст цаќиќатан озод мекунад”.

5:14 Ба назари аввал аTMиб менамояд, ки Павлус пас аз ин ќадар фишори сахт ба он ки бовардор зери итоати шариат нест, меќјшад ин TMо шариатро ворид кунад. Не, вай аз хонандаѓони худ хоҷиш намекунад, ки ба шариат барѓарданд. Вай танҷо нишон медиҷад, ки тамоми талаботи шариат

* ифрот – аз ҷад гузаштан

** завлона – банди оҷанине ки ба гардан ва пои зиндониён мебанданд

амалинашаванда буданд, аммо дар озодии масеці машк карда, онцоро амалі гардондан мумкин аст.

5:15 Шариатпарасті ногузир ба ихтилофот дар миёни бовардорон оварда мерасонад, ки мацз цамин дар Ѓалотиё рјй дод. Чі хел аTMоиб. Ана онцо одамоне цастанд, ки дар зери фармони шариат будан мехоцанд. Аз рји шариат бояд якдигарро дјст дошт. Аммо тамоман чизи баръакс рјй дод. Онцо “якдигарро газид, мехјрданд”. Чунин рафтор аз TMисм бармеояд, ки шариат ба он TMой медицинад ва ба воситаи он амал мекунад.

Маводро аз худ карда, ба саволцои кори имтицонии 9-ум TMавоб гардонед.

Ќувват барои покї

5:16-25

Бар тибќи Рјц рафтор кардан (5:16-18)

Пас аз шарци он, ки шариат покиро ба ву^{ТМ}уд намеоварад, Павлус ба фацмондани он шурјъ мекунад, ки барои цаёти порсоёна ќувватро Рјци Пок медицад. Дар зери дасти шариат буда, одам аз имкониятцои худ баландтар баромада наметавонад, лекин агар дар зери файз бошад, вай дорои имкониятцои номацдуди Рјци Пок аст.

5:16 Бовардор бояд бар тибќи Рјц рафтор кунад, на ба цасби ^{ТМ}исм. Бар тибќи Рјц рафтор кардан, яъне ба Ј имкон додан аст, ки мустаќилона амал кунад. Ин бо Ј муносибат доштан аст. Ин дар нури покии Ј ќарор ќабул кардан аст. Ин ба Рјци Пок нигаристан аст, зеро вазифаи Рјци Пок аз он иборат аст, ки бовардорро машѓули Исои Масаец гардонад. Ваќте мо чунин рафтор мекунем, он гоц ^{ТМ}исм ва худпарастї мисли мурда цисоб карда мешаванд. Наметавон дар асорати цаваси ^{ТМ}исм буда, ба Масаец назар кард.

Скоуфилд менависад: “Мушкилоти цаёти масеци аз он иборат аст, ки новобаста ба он ки масеци дар ^{ТМ}ацон чи ќадар зиндагї мекунад, вай гјё та^{ТМ}ассумгари ду дарахт аст: дарахти кјцнаи ^{ТМ}исм ва дарахти нави пайдоиши илоци, ки цангоми аз боло зода шудан дода мешавад. Мушкили дар он аст, ки дарахти кјцнаро бояд бесамар нигоц дошт, дарахти навро бошад бояд водор сохт, ки самар оварад. Ин мушкилот цангоми бар тибќи Рјц рафтор кардан худ ба худ цал мешавад”.

Ин оят ва ояти минбаъда нишон медицанд, ки цаваси ^{ТМ}исм цанјз дар масеци ву^{ТМ}уд дорад. Цамин тавр, фикр оиди решакан кардани табиати гуноцолуд рад карда мешавад.

5:17 Рјц ва ^{ТМ}исм дар ^{ТМ}ан^{ТМ}оли доими цастанд. Дар лацзаи тавба кардан Худо метавонист табиати ^{ТМ}исмони одамро нест кунад, аммо Ј инро накард. Барои чи? Зеро мехост, ки бовардорон доимо нотавонии худро дар хотир дошта, цамеша ба Масец, Саркоцин ва Пуштибони худ мјцто^{ТМ} бошанд, ва пайваста Цамонеро ^{ТМ}алол дицанд, ки онцоро аз цалокат на^{ТМ}от дод. Ба ^{ТМ}ои нест кардани табиати фарсуда, яъне табиати кјцнаи мо, Худованд ба мо Рјци Худро дод, то дар мо сокин шавад. Дар давоми цаёти мо, то замоне ки Ј моро ба хонаи осмоні мегирад, Рјци Худо ва ^{ТМ}исм байни цам мубориза хоцанд бурд. Дар ин ^{ТМ}анг аз бовардор талаб карда мешавад, ки худро ба дасти Рјц супорад.

Суханон: “ба тавре ки шумо он чи мехостед, намекунед” – таъкид мекунанд, ки ^{ТМ}исм ва Рјц бо цам ^{ТМ}анг мекунанд, аз цамин сабаб *зарурати* гуноц кардан дар мо нест мешавад.

5:18 Онцое ки роцнамояшон Рјц аст, зери дасти шариат намебошанд. Ин оятро ду хел фацмидан мумкин аст: цамаи масециёнро Рјц роцнамоі мекунад, бинобар ин це^{ТМ} яки онцо зери дасти шариат нестанд ва ба кјшишцои худ такя намекунанд. На бо ёрии худ, балки бо ёрии Рјц онцо ниятцои бадро дар даруни худ пахш мекунанд: “Роцнамоии Рјц” чунин маъно низ дорад: аз ^{ТМ}исм баланд буда, дар бораи Масец фикр кардан. Вакте дар бораи Масец фикр мекуни, барои оиди шариат ё ^{ТМ}исм фикр кардан вакте нест. Рјци Пок назари бовардоронро на ба шариат чун ба воситаи сафед шудан равон мекунад. Ј ба Масеци аз мурдагон бархоста ишорат мекунад, ки ягона имконият барои пеши Худо кабул шудани мост.

Корцои ^{ТМ}исм (5:19-21)

5:19-21 Мо аллакай пештар зикр карда будем, ки шариат ба хоциши ^{ТМ}исм муро^{ТМ}иат мекунад. Пас табиати гуноцолуди одам кадом корцоро ба ву^{ТМ}уд меоварад? Корцои ^{ТМ}исмро шинохтан мушкил нест. Онцо барои цама аён цастанд. Фиск бевафоі дар муносибатцои никоці аст. Зино – алокаи ^{ТМ}инсии

гайриконуні. Нопокі – бадии маънаві, шацватпарасті. ФуTMур – рафтори худдоринашавандаи нангин. Бутпарасті на факат парастииши бутцост, балки инчунин бадахлокиест, ки одатан цангоми парастииши девцо цузур дорад. †одугарі сецрест, ки дар маънои асли истеъмоли нашъаест, ки дар TMодугарі истифода бурда мешуд, ва ин калима маънои бо рјццои бад ба алоқа даромаданро ё афсун хонданро дорад. Он инчунин хуруфот ва расидани чашмро дар бар мегирад. Адоват цисси сахти нафратро ифода мекунад. Хархаша низоъ, ихтилофот ва TMанTMол аст. Цасад нобоварі ва гумонбарист. Хашм газаб ва воцимаи сахт аст. †идол барпо кардани цизбцо барои пайдо кардани пайравони худ аст. Ихтилофот TMудоицоеанд, ки аз боиси TMидолцо ба вуTMуд омадаанд. Бидъатцо фирқацоеанд, ки аз TMониби одамони худсар таъсис ёфтаанд. Нафрат норозигі аз комёби ва гул-гулшукуфии дигарон. Катлцо – гайриконуні аз цаёт мацрум кардани одами дигар. (Аммо бояд гуфт, ки ин калимаи цамин оят дар бецтарин дастнависцои китоби ИнTMил нест). Бадмасті маънои зацролуд кардани баданро дорад, ки ба воситаи истеъмоли барзиёди нјшокицои спирті ба вуTMуд омадааст. Бетартибі тјдаи мардуми худсарест, ки барои хурсанді бо нјшокицои спирті TMамъ шудаанд.

Павлус пешакі огоц мекунад: цамаи шахсоне ки чунин корцоро мекунанд, “Малакути Худоро мерос нахоцанд гирифт”. Ин маънои онро надорад, ки майпарастон наTMот ёфта наметавонанд, балки цамаи онцое ки цаёташон бо ягон амали зикршудаи TMисм тавсиф меёбад, наTMот нахоцанд ёфт.

Саволе ба миён омада метавонад, ки чаро Павлус ба калисоцои масециён ин тавр навишт? Гап дар он аст, ки на цамаи онцое ки ошкоро худро масеци меноманд, фарзандони Худо цастанд. Аз цамин сабаб дар давоми тамоми китоби ИнTMил Рјци Пок ба мо цакикатцои рјцониро ошкор намуда, ба таври TMидді цамаи онцоеро ки ошкоро Масецро эътироф мекунанд, огоці медицинад.

Самари Рјц (5:22-23)

5:22-23 Он факт шоёни диќкат аст, ки фириста *корцои* ^{ТМ}исмро ва *самари* Рјцро фарќ мекунонад. Корцо нати^{ТМ}аи кјшишцои худи одам аст. Самар бошад цамон ваќт пухта мерасад, ки “навда дар ток монад” (Юц. 15:10,14). Дар миёни онцо чун дар миёни фабрика ва боѓ фарќ цаст. (Оё шумо дигар муќоисацоро фикр карда бароварда метавонед?)

Ба он диќкат дицед, ки калимаи “самар” на дар шакли ^{ТМ}амъ, балки дар шакли танцо истифода шудааст. Рјци Пок танцо як намуди самарро ба ву^{ТМ}уд меоварад – ин монанді ба Масаец аст. Цама некјкорицои номбаршуда цангоми дар замин зистани Масаец, Писари Худо, нишонацои фарќкунандаи Ј буданд. Доктор К. И. Скоуфилд пай бурд, ки цамаи онцо барои калби инсон бегона цастанд.

Муцаббат он чизест, ки Худо цаст ва он чизест, ки мо бояд бошем. Ин дар 1Кјр. 13 ба таври олі тасвир ёфтааст ва бо тамоми пуррагиаш дар салиби †ол^{ТМ}олто зоцир шудааст. Шодмоні – розі будан аз Худо ва каноатманді бо корцои Јст. Масаец инро дар Юц. 4:34 нишон додааст. Осоиштагі сулцро бо Худо ва муносибатцои муносибро бо масециён дар бар мегирад. Бубинед, ки На^{ТМ}откори мо дар Лук. 8:22-25 чі гуна осоиштагі дошт. Пурсабрі – сабр дар бадбахті, асабоният ва таќкибот аст. Зоциршавии олии онро дар Лук. 23:34 хондан мумкин аст. Мецрубоні мулоиматест, ки аз цама бецтар дар муносибати Худо ба фарзандон маънидод мешавад (Марќ. 10:14). Марцамат некиест, ки ба одамони дигар карда шудааст. Агар шумо марцаматро дар амал дидан хоцед, Лук. 10:30-35-ро хонед. Имон (бовар) метавонад эътимод ба Худо, боварі ба бародарони масеции мо, вафодорі ва эътимоднокиро ифода кунад. Охиринаш, шояд, маънои цаќиќи бошад. Фурјтані ишѓол кардани маќоми “паст” аст, чунон ки Масаец инро бо шустани пойцои шогирдонаш нишон дод (Юц. 13:1-17). Парцезгорі маънои худназораткуниро дорад (Лук. 23:8-12).

Дар цаёти мо бояд интизом бошад. Хоциши TMисм, шацват, иштицо ва феъл бояд идора карда шаванд. Мо бояд дар каноатманди машк кунем.

Сэмюэл Чадвик менависад: “Ин TMои НавиштаTMотро чунин хондан мумкин аст: “Самари Рјц – цусни таваTMTMјци мулоим ва пурмецр, рјци нурафкан ва хји зиндадил, акли сард ва тарзи муносибати оромона, пурсабри дар цолатцои душвор, нигоци цамдардона ва ёрии боадабона, мацкумкунии дилсјзона ва хайркунии саховатмандона, вафодори ва эътимодият дар цар гуна вазъиятцо, хоксорие ки цангоми шодии дигарон дар бораи худ фаромјш мекунад, худидоракуни ва худназораткуни дар цама чиз мебошад, ки нишокаи охирини камолот хоцад буд”. Чи кадар цамаи ин таъсирбахш аст, агар бо он чи дар 1Кјр.13 гуфта шудааст, мукоиса кунем!”

Павлус ин номгјро бо суханони асроромез ба поён мерасонад: “Ба инцо шариат мукобил нест”. Албатта, не! Ин некјкорицо писандидаи Худоянд, барои дигарон мусоиданд ва барои худамон фоиданок цастанд. (Оё шумо метавонед боз ягон сифати дилхоцро номбар кунед, ки цанјз номбар нашудаанд?) Аммо ин самар чи тавр ба вуTMуд меояд? Ба воситаи кјшишцои одам? Асло не. Он дар TMараёни муносибати масециёнаи одамон бо Худованд ба вуTMуд меояд. Рјци Пок мјъTMиза нишон медицад, вакте онцо ба Ј нигариста, цар рјз ба Ј гјш меандозанд. Самар онцоро ба шабоцати Масец табдил медицад. Јро мушоцида карда, онцо ба Ј монанд мешаванд (2Кјр. 3:18). Чунон ки шохаи ток тамоми шираи танаро ба худ меTMаббад, ончунон бовардор цаёти самаранокро барои Худо сар мекунад.

5:24 Ин оят дар бораи цолати цар масеци мегјяд. Вай “TMисми худро маслуб кардааст”, “бар тибки Рјц зиндаги мекунад”, ва бояд “бар тибки Рјц рафтор кунад”. Табиати шарир ва гандидаи одам мацкум ва дар салиб мехкјб шудааст. Гјта рамзи дафни TMисм мебошад, аз цамин сабаб он дар пеши Худо дигар вуTMуд надорад. Аммо ин оят цамчунин барои цаёти амали цакикист. Масеци бояд доимо TMисмро мурда

шумурда, ба он дар цаёти худ TMой надицад ва аз кјшишцои бецудаи комил кардани он даст кашад.

5:25 Калимаи “агар” дар мавриди мазкур маънои “азбаски”-ро дорад. Азбаски мо ба воситаи коре ки Рјци Пок дар мо мекунад, цаёти TMовидоні дорем, биёед бо куввати худи цамон Рјц цаёти нав ба сар барем. Шариат царгиз цаёт намедод ва цеTM гоц барои цидояти цаёти масециёна таъин нашуда буд.

Маводро аз худ карда, ба саволцои кори имтицониш 10-ум TMавоб гардонед.

Насицатцои амалі

5:26-6:10

Павлус ба хонандагони худ насицат медицинад, ки “бар тибќи Рјц рафтор намоянд”. Акнун вай цам мисолцои мусбат, ва цам мисолцои манфии цаётеро, ки аз Рјц пур шудааст, меоварад.

5:26 Дар муносибат бо одамоне бояд аз шјцратпарасті, асабоні кардани якдигар ва цасад дурі ^{ТМ}јем. Одамоне ки зери дасти шариат зиндагі мекунанд, бисёр ваќт бо комёбицои худ фахр карда, бар онцое ки ба дара^{ТМ}аи онцо нарасидаанд, ханда мекунанд. Аз тарафи дигар, одамоне ки ягон истеъдод надоранд ё сустирода цастанд, метавонанд аз шариатпарастони некбахт цасад баранд. Чунин муносибатцо барои файз бегона цастанд. Охир бовардори цаќики бояд дигаронро аз худ дида бештар эцтиром кунад. Онцое ки шариатро риоят мекунанд, ташнаи ^{ТМ}алоли бардурјг цастанд. †алолати цаќики аз он иборат аст, ки номаълум монда, тавре мецнат куні, то ки це^{ТМ} кас туро набинад.

Се чизе ки шумо бояд онцоро инкишоф дицед (6:1-10)

1. Ислоц кардани пешпохјрдагон

6:1 Ин ^{ТМ}о бо мецр огоці дода шудааст, ки масециён бо бовардорони гуноцкарда чі тавр бояд муносибат намоянд. Албатта, ин огоці комилан хилофи шариатест, ки ба мацкум кардани гуноцкорон даъват мекунад.

Ба васваса афтодан дар маънои аслиаш “дучори гуноц шудан” аст. Ин ибора аниќтараш одамеро тавсиф мекунад, ки на цамеша, балки як маротиба гуноц кардааст, ва чораи вайро бояд масециёни “рјцоні” бинанд. Масеции ^{ТМ}исмоні бо

муносибати дағал ва сарди худ аз фоида дида бештар зарар оварда метавонад. Ба ғайр аз ин, шахсе ки ба васваса афтодааст, аз эцтимол дур аст, ки фошқунии онцоеро қабул мекунад, ки худашон бо Худованд мушоракат надоранд.

Ояти додашуда саволи шавқоварро ба миён меоварад. Оё одами рјзоні эътироф мекунад, ки вай цамин гуна аст? Оё одамони рјзоні дар бораи гуноццои худ аз цамаи дигарон дида бецтар намедонанд? Пас дигаронро кі ислоц мекунад, агар одам чунин рафтор карда, даъвои унвони рјзоні мекунад? Оё ин цавобаландона нахоцад буд? Ҷавоб чунин аст: одаме ки цақиқатан рјзоні аст, бо молу мулки худ лоф намезанад, балки дили мулоими шубонро дошта, ба одами гуноцкарда ёрі медицинад, ки ислоц шавад. Вай на дар цавобаланді ва калонгирі, балки дар фурјтании рјц ёрі медицинад, ва дар ёд дорад, ки худаш цам ба васваса афтода метавонад.

6:2 Чунин таассурот пайдо мешавад, ки калимаи “борцо” маънои хатоцо, васвасацо, озмоишцо ва азобцоро дорад. Мо бояд зуд назди бародаре равем, ки гирифтори мусибат шудааст, ва кјшиш намоем, ки ба ^{ТМ}ои дар канор тарк карда, танқид кардан ёрі дицем.

“Шариати Масец” тамоми фармонцои Худовандамонро, ки ба халқи Ј дар китоби Ин^{ТМ}ил дода шудаанд, дар бар мегирад. Цамаи онцоро дар як цукм ^{ТМ}амъбаст кардан мумкин аст: “якдигарро дјст доред” (Юц. 13:34; 15:12). Мо борцои якдигарро бардошта, ин цукмро ба ^{ТМ}о меоварем.

Шариати Масец аз шариати Мусо сахт фарқ мекунад. Шариати Мусо цаётро ба ивази итоаткорі ваъда медод, аммо барои ин итоаткорі кувват намедод; сабаби он танцо тарси ^{ТМ}азо буд. Аз тарафи дигар, шариати Масец дастурест дар рјци мецр ба онцое ки аллакай цаёт доранд. Куввати Рјци Пок ба бовардорон имконияти и^{ТМ}рои фармонцоро медицинад, ва онцоро мецр ба Масец ба царакат меоварад.

6:3 Цамаи мо аз як хок офарида шудаем, ва агар бародареро бубинем, ки гуноц мекунад, бояд дар ёд дошта

бошем: ин худи мо буда метавонистем. Масецие ки цисси бартари доштанро дорад, ба худфиреби меафтад.

6:4 Ин огоци медицинад, ки одам бояд худро бо дигарон мукоиса накунад, то барои худписанди бацонае пайдо кунад. Фириста мегјяд, ки зангоми довари цар кас на дар мукоиса бо дигарон, балки шахсан аз TMониби Масаец санTMида хоцад шуд. Бинобар ин ба худ диќќат медицем, то ки мо на барои нокомицои дигарон, балки барои корцои худ хурсанд шавем.

6:5 Ба назари аввал чунин менамояд, ки ин оят бо ояти 2 зид аст. Аммо дар забони аслии китоби ИнTMил калимаи “бор” дар ояти 2 ва дар ояти 5 ду калимаи тамоман гуногун цастанд. Дар ояти 2 Павлус мегјяд, ки мо бояд андјццо, укубатцо ва мушкилоти якдигарро дар ин цаёт бо цам бинем. Калимаи “бор” дар ояти 5 маънои онро дорад, ки дар рјзи довари мо худамон бори TMавобгарии худро хоцем бардошт.

2. Ёрии модди ба омјзгорони Сухани Худо

6:6 Бовардорон TMавобгаранд, ки муаллимони масеции худро дастгирі намоянд. “Дар цар нозу неъмат шарик сохтан” маънои бо цам дидани чизцои моддиро дошта, цамчунин бо дуо ва иштироки порсоёна дастгирі карданро ифода мекунад.

6:7 Шояд дигарон муносибати бепарвоёнаи шуморо ба хизматгорони Худо пай набаранд, аммо Ј цама чизро мебинад, ва мувофиќи хизматцои шоистаамон ба мо имкони даравидани цосилро медицинад. Мо он чиро ки кишт мекунем, дарав мекунем, ва бештар аз он медаравем, ки кишт карда будем. Гандум корида, децќон баъзан си, шаст ё сад маротиба бештар медаравад. Доктор Скоуфилд кайд мекунад, ки “ин TMо Рјц на ба гуноцкорон дар бораи гуноццои онцо, балки ба покон дар бораи хасисии онцо мегјяд”.

6:8 Агарчи ба маънои умумі рост аст, ки мо чизи коридаамонро дарав мекунем, аммо бояд кайд кард, ки аз пайи ин ёддошт насицат дар бораи боздеци масеци меояд. Аз ин бармеояд, ки “касе ки барои TMисми худ мекорад”, одамест, ки

пулро барои худ, барои лаззат ва целовати худ сарф мекунад; “касе ки барои Рјц мекорад”, пулцои худро барои пешрафти манфиатҳои Худо истифода мебарад.

Касоне ки чизи якумро мекоранд, ҷанҷ дар ин ^{ТМ}О, дар замин ҷосили ноумедӣ ва зиёно мебараванд, зеро бо гузаштани замон онҳо дарк мекунанд, ки ^{ТМ}исме ки дар давоми тамоми ҷаёт парвариш мекарданд, вайрон шуда, мемирад. Ва сипас дар асрҳои оянда онҳо мукофоти абадиро аз даст медиҷанд. Касе ки барои Рјц мекорад, аз Рјц ҷаёти ^{ТМ}овидонино хоҷад даравид. Истилоци “ҷаёти абадӣ” дар Тавроту Ин^{ТМ}ил бо ду маъно истифода бурда мешавад: 1) он чи цар бовардор дар замони ҷозира дорад (Юц. 3:36) ва 2) он чи дар охири ҷаёт дар ин ^{ТМ}О, дар замин хоҷад гирифт (Рум. 6:22). Касоне ки барои Рјц мекоранд, ин ^{ТМ}О хурсандии ҷаёти ^{ТМ}овидонаро мегиранд, ки бовардорони дигар онро ба маъно надоранд. Сипас, ба хонаи осмонӣ рафта расида, онҳо ҷамҷунин мукофотро барои вафодор будан хоҷанд даравид.

6:9 Барои дилхунук накардани хонандагонии худ, Павлус хотиррасон мекунад, ки мукофотчоро агарчи зуд набошад ҷам, аммо ҷатман мегиранд. Охир пас аз коридан ҷосил рјзи дигар даравида намешавад-ку. Бинобар ин дар соҷаи рјҷонӣ низ кишти хуб ҷатман дар вақташ самар меоварад.

3. Ба ҷама неки кардан, алалхусус ба масеҷиён

6:10 Ба “аҷли имони (бовари) худ” ҷамаи на^{ТМ}отёфтагон, новобаста ба мазҷабу фирқа, тааллуқ доранд. Некии мо набояд танҳо ба бовардорон маҷдуд шавад, балки бояд ба таври махсус ба онҳо зоҷир карда шавад. Барлетт менависад: “Ба таъкиди мусбат дар ин насиҷат диққат диҷед. Гап дар сари он нест, ки мо то чи андоза кам зиён меоварем, балки дар он аст, ки мо чи қадар зиёд неки карда метавонем”.

Маводро аз худ карда, ба саволҳои кори имтиҷониши 11-ум ^{ТМ}авоб гардонед.

Хотима

6:11-18

Мақсади муаллимони дурјгин (6:11-13)

6:11 “Бубинед, чи гуна калон аст мактубе ки ба шумо бо дасти худ навиштаам”. Павлус намехоцад нишон дицад, ки вай ба ғалотиён мактуби калон навиштааст. Моциятан он цатто хеле кјтоц буд. Павлус фақат ба ^{ТМ}ои он ки ба ёрдамчиащ имло (дикта) кунад, ин дафъа онро бо дасти худ навишт. Вай бо царфцои калон менавишт, ки метавонист амикии циссиётро дар мавриди задурхјрд бо шариатпарастон ва, аз рји акидааш, хатои ^{ТМ}иддии яцудиёнро ифода кунад; бисёрицо дар асоси ин ва дигар ^{ТМ}ойцои Навишта^{ТМ}от чунин мешуморанд, ки чашмони вай хира шуд. Ба фикри мо тахмини охирин дурусттар аст.

6:12 Муаллимони яцудигаро мехостанд гурјци пайравонро дошта, социби эътибор бошанд. Дар хатнакуні истодагарі намуда, онцо ба мақсади худ расида метавонистанд. Бисёр ваќт одамон ба риояи маросимцо моиланд, махсусан агар айни замон тағйир додани одатцо лозим набошад. Охир имрјз цам талаботро кам карда, шумораи калисоцоро зиёд кардан душвор нест. Павлус самими набудани муаллимони дурјгинро дида, онцоро айбдор мекунад, ки аз таъкибот барои салиби Масец мегурезанд. Салиб гувоци мацкумияти ^{ТМ}исм ва кјшишцои ^{ТМ}исмони ба Худо писанд омадан аст. Салиб ба табиати ^{ТМ}исмоні ва кјшишцои олицимматонаи он марг меоварад. Салиб маънои аз баді ^{ТМ}удо шуданро дорад. Бинобар ин риоякунандагони шариат ба мавъизаи пуршарафи салиб нафрат доранд ва мавъизакунандагонро таъкиб мекунанд.

6:13 Онцо цакикатан ба риояи шариат шавкман্দ набуданд. Онцо фақат мехостанд, ки пайравони зиёд пайдо

намојанд, то ки худситої кунанд. “Ин кјшиши ^{ТМ}алб кардани одамон ба ^{ТМ}ое буд, ки онцо аллакай дар он ба нокомі дучор шуда буданд; охир цатто хатнашудагон (яъне яцудиён) тавони ба ^{ТМ}о овардани шариатро надоштанд” (Ҷеймс М. Бойс).

Мақсади Павлус (6:14-17)

6:14 Павлус мехоҷад фақат бо салиби Худованди мо Исои Масаец фахр намојад. Дар ин салиб ^{ТМ}ацон барои Павлус мурд ва Павлус барои ^{ТМ}ацон мурд. Одам на^{ТМ}от ёфта, бо ^{ТМ}ацон видоъ* мекунад, ва ^{ТМ}ацон бо вай видоъ мекунад. Вай дигар ба кайфу сафои гузарони ^{ТМ}ацон шавк надорад. Ҷацон барои вай цар гуна ^{ТМ}озибиятро гум кард, зеро вай Цамонеро пайдо кард, ки вайро пурра қонеъ мегардонд. Финдли менависад: “Вай дигар царгиз ба он бовар намекунад, бо он фахр намекунад ва эцтироми худро ба он изцор намекунад. Он аз ^{ТМ}алол ва қудрати ба худ ^{ТМ}алб кардан ва цукмроні намудан мацрум шудааст”. Цамин тавр, салиб монетаи баланд аст ва хати цудуди миёни ^{ТМ}ацон ва фарзанди Худо мебошад.

6:15 Шояд ба назари аввал чунин нанамояд цам, аммо ин оят яке аз цақиқатцои муцимтарини масециро дар тамоми нома дар бар мегирад.

Хатна одат ва маросими беруни буд. Аз нуқтаи назари муаллимони яцуді цама чиз бар риояи ин маросим асос меёфт. Хатна асоси дини яцуді буд. Павлус онро бо чунин баёнот рад мекунад: “Зеро ки дар Исои Масаец на хатна ацамияте дорад...”. Маросимцо, дини яцуді ва шариатпарасти ба цисоб гирифта намешаванд. Сипас Павлус илова мекунад: “на номахтуні”. Баъзе қасон аз он фахр мекарданд, ки аз ин маросим нагузаштаанд. Тамоми хизмати қалисо зидди ин маросим бармехест. Аммо ин цам це^{ТМ} буд.

Он чи цақиқатан дар назари Худо арзиш дорад, махлуқи нав аст. Финдли менависад: “Масаецияти цақиқі одамони бадро

* видоъ – хайрухуш кардан

хуб карда, ғуломони гуноцро дигаргун сохта, ба фарзандони Худо табдил медицинад”. Тамоми одамон ба яке аз ду офарида тааллуқ доранд. Ба ин ^{ТМ}агон омада, онҳо “махлуқи қҷна”-е ҷастанд, ки дар худ гуноци Одамро доранд. Онҳо умед надошта, нотавон ва маҷкумшуда ҷастанд. Тамоми қҷшишҳои онҳо барои мустақилона на^{ТМ}от додани худ ё ёри додан ба Худо, ки ба воситаи ахлоқ ва қорҳои нек онҳо на^{ТМ}от диҷад, беҷуда буда, дигаргунашон намекунанд. Офаридагони навро Масаи аз мурдагон барҳеста роҷбарӣ мекунад. “Махлуқи нав” ҷамаи онҷоеанд, ки аз гуноц бозҳарида шуда, дар Худо атои ҷаёт гирифтаанд, зеро офаридаи нав аз аввал то охир аз он Масаи аст ва бинабар ин ба воситаи ахлоқ ё қорҳо ба даст овардани лутфи Худоро инқор мекунад. Ҷаёти пок на ба воситаи риояи маросимҳо, балки ба воситаи эҷиё^{ТМ}и доимӣ дар Масаи ба ву^{ТМ}уд меояд ва ба Ҷ имқон медицинад, ки дар бовардор соқин шавад. Офаридаи нав шакли такмилёфтаи офаридаи қҷна ё иловае бар он нест, балки ба таври принсипиалӣ аз он фарқ мекунад.

6:16 Фириса ин ^{ТМ}о оиди қадам қоида меғҷяд? Ин қоидаи офариниши нав аст. Ҷ баракати осоиштагӣ ва марҷаматро ду баробар зиёд ба ҷамаи онҷое медицинад, ки муаллимонро бо қунин савол муқаррар мекунанд: “Оё ин махлуқи нав аст?” ва ҷама онҷое ки қунин нестанд, рад мекунад.

“Ва бар Исроили Худо”. Бисёриҷо қунин ақида доранд, ки ин суҳанон Қалисоро ифода мекунанд. Аммо суҳанони “Исроили Худо” ба ҷамаи онҷое даҳл доранд, ки табиатан яҷудӣ буда, Исои Масаиҷро қун Масаи қабул қардаанд. Барои онҷое ки зердасти шариат ҷастанд, на осоиштагӣ буду на марҷамат, зеро қам осоиштагӣ ва қам марҷамат танҷо ба офаридаҳои нав дода шудаанд.

6:17 Павлус қамоне зери шариат буда, аз қавлонаҳои он ба воситаи Худованд Исо озод шуда буд. Ақнун вай ба Худованд қун ғуломи ихтиёри тааллуқ дошт. Ба ғуломон тамғаи соҷибашро мезаданд, айнан қуноне ки Павлус дар

бадани худ аломатцои ба Худованд Исо тааллуќ доштанро дошт. Ин чи гуна аломатцо буданд? Ин доѓцои захме буданд, ки вай аз дасти яцудиёне гирифт, ки вайро таъќиб мекарданд. Ва акнун вай мегјяд: “Кјшиш накунед, ки маро фурј нишонед. Оиди аломати хатна доштанатон, ки завлонацои шариатро ифода мекунад, нагјед. Ман бошам тамѓаи соџиби нав, Исои Масецро дорам”.

Баракат файз аст, на шариат

6:18 Павлус аллаќай тайёр аст ќаламро як сј гузорад. Аммо дар охир вай лозим донист, ки боз як калимаро илова намояд. Кадом калимаро? – ФАЙЗРО. Калимае ки барои Муждаи вай хеле хос аст. Файз, на шариат. Ин мавзјро вай дар худи аввал оѓоз кард (1:3) ва номаро бо худи он ба ан^{ТМ}ом расонид. “Файзи Худованди мо Исои Масец бо рјци шумо бод”.

Шариат ва муносибати масеџиён ба он

Шариат ба халќи Исроил дода шуда буд (Хур. 20:2), аммо халќцо он ваќт шариат надоштанд (Рум. 2:14) ва амали шариат дар дилцои онцо навишта шуда буд (Рум. 2:14,15). Мувофиќи ин онцо мацќум низ хоцанд шуд (Рум. 2:12). Ба Исроил шариат дода, Худованд ин халќро чун намунаи насли одамизод истифода бурд. Нокомии Исроил нокомии тамоми насли одамизодро исбот мекунад (Рум. 3:19).

Шариат пок, барцаќ, накј, рјцони ва нек аст (Рум.7:7,12,14,16; 1Тим. 1:8). Аммо шариат бо нокомилии насли одамизод сару кор дошт (Рум. 7:7-9). Он бо ^{ТМ}исм заиф шуда буд (Рум. 8:3) ва це^{ТМ} касро комил нагардонд (Ибр. 7:19).

Моцјати шариат дар мецр ба Худо ва ба ёр аст (Мат. 7:12; Мат. 22:36-40; Рум. 13:8,10; Ѓал. 5:14).

Мақсади шариат – ба ву^{ТМ}уд овардани фацмиши гуноц аст (Рум. 3:20; Мат. 19:16-22; Лук. 10:25; Рум. 4:15; 5:20; 7:7; 1Кјр. 15:56; Ѓал. 3:19; 1Тим. 1:8,9). Хуб аст, агар он барои ин мақсад истифода бурда шавад. Дар ^{ТМ}ое ки шариат нест, гуноц (чун хато) цисоб карда намешавад (Рум. 5:13). На шунавандагони шариат одиланд, балки и^{ТМ}рокунандагони он (Рум. 2:13).

Музди вайрон кардани шариат марг аст (Ѓал. 3:10). Зердасти шариат будан ва зердасти лаънат набудан номумкин аст (Ѓал. 3:10). Шариат итоати пурра ва комилро талаб мекунад (Ѓал. 3:10; 5:3; Яќќ. 2:10, 11). Вайрон кардани як фармон маънои вайрон кардани тамоми шариатро дорад.

Шариат ба одамон чї кор карданро нишон дод, аммо барои ба ^{ТМ}о овардани он ќувват надод. Он фаќат дар одам хоцишцои ницони ва цавасцои сернашавандаро бедор мекарду халос (Рум. 7:9,10).

Шариат барномаи махсуси Худо набуд. Он то ваќти омадани “насл” дода шуда буд (Ѓал. 3:19). То омадани Масац он асокаши (тарбиятгари) мо буд (Ѓал. 3:24).

Масац на барои вайрон кардани шариат, балки барои и^{ТМ}рои он омад (Мат. 5:17). Ј шариатро комилан ба ^{ТМ}о оварда, бо марги Худ нархи дацшатангезро пардохт. Ј гуфта буд, ки “це^{ТМ} царфе ва ё нуќтае аз Таврот ба фано нахоцад рафт, то даме ки цамааш и^{ТМ}ро шавад” (Мат. 5:18). Барои бовардор шариат ба воситаи Масац дар †ол^{ТМ}олто и^{ТМ}ро шуд.

Шариат сафед намекунад (Аъм. 13:39; Рум. 3:20; Ѓал. 2:16,21; 3:11). Худо царгиз ният надошт, ки ягон касро ба воситаи шариат на^{ТМ}от дицад. Цатто агар дар оянда одам шариатро ба ^{ТМ}о оварда метавонист, ба цар цол вай сафед намешуд, зеро Худо ба гузашта низ талабот изцор мекунад.

Рјц ба воситаи шариат дода намешавад (Ѓал. 3:2).

Масац моро аз лаънати шариат озод намуд (Ѓал. 3:13; 4:4,5). Бовардор ба воситаи Бадани Масац барои шариат мурдааст (Рум. 7:4,6; Ѓал. 2:19). Масац ан^{ТМ}оми шариат аст барои росткори и цар касе ки бовар мекунад (Рум. 10:4). Акнун, пас аз омадани Масац, мо дигар зердасти шариат

нестем (Гал. 3:25). Онцое ки роцнамояшон Рјц аст, зердасти шариат нестанд (Гал. 5:18). Бовардор дигар зери таъсири шариат нест (2Кјр. 3:7-11).

Фармонцои росткоронаи шариат дар онцое ба амал меояд, ки ба ҷасби рјц зиндагӣ мекунанд (Рум. 8:4).

Аз тобеияти шариат баромада, ва тобеи файз шуда (Рум. 6:14,15), бовардор шариатшикан нест. Аниқтараш, вай аз ақли шариати Масеҷ аст (1Кјр. 9:21).

Мужда шариатро бекор намекунад, балки онро устувор мегардонад (Рум. 3:31). Исои Масеҷ муздери, ки шариат талаб мекунад, пардохт. “Доварии одилонаи сахтгир аз ин зиёд талаб карда наметавонад, марҷамат бошад анборцои худро кушода метавонад”.

Худ аз худ шариат намурд. Онро бекор накардаанд.

Аз даҷ фармон нјцтояш дар китоби Ин^{ТМ}ил такрор мешаванд, аммо на чун шариат, ки ^{ТМ}азоро дар назар дорад, балки чун принципи росткорӣ барои халқи Худо.

Фармонцо	†ояшон дар китоби Ин^{ТМ}ил
1. Туро Худоёни дигар, ^{ТМ} уз Ман, набояд бошад.	Мат. 4:10; 1Кјр. 6:9,10; 10:7, 14; 1Юц. 5:20-21
2. Санаме барои худ насоз.	Аъм. 17:29; Рум. 1:23; 1Кјр. 10:7
3. Исми Худованд Худои худро беҷуда ба забон нагир.	Мат. 5:33-37; Яъќ. 5:12
4. Падари худ ва модари худро иззат намо.	Эфс. 6:2; Кјл. 3:20
5. Катл нақун.	Мат. 5:21, 22; 1Юц. 3:15
6. Зино нақун.	Мат. 5:27, 28; 1Тас. 4:3-5
7. Дуздӣ нақун.	1Кјр. 6:9, 10; Эфс.4:28
8. Дар ҷаќќи ёри худ шаҷодати дурјғ надеҷ.	Мат. 5:43-48; Эфс. 4:25

Як фармоне ки ба китоби Ин^{ТМ}ил дохил нашуд, ба риояи шанбе дахл дорад. Масециёро таълим намедицанд, ки шанберо риоя намоянд (агарчи мо қабул мекунем, ки дар Сухани Худо принцип дар бораи яке аз цафт рјз аст).

Цаёти масециро на шариат, балки Масаец идора мекунад (1Юц. 2:6). Ј намуна, мисол ва меъёри мост (Юц. 13:15; 15:12; Эфс. 5:1,2,8,15,16; 1Юц. 3:16).

Файз ва шариат бо цам зиста наметавонанд (Гал. 4:30). Бовар ва шариат принципҳои бо цам мухолифанд (Гал. 3:12). Аммо шариат мухолифи ваъдаҳои Худо нест (Гал. 3:21).

Қайдҳои иловагӣ оид ба шанбе

1. Риояи шанбе яке аз дақиқ фармон аст, ва ба масеци фақмо гуфта шуда буд, ки ^{ТМ}алоли шариат гузарон аст (2Қр. 3:7-11). Баъзе карда исбот кардан бефоида аст, чунон ки инро баъзе мекунад, ки ин шариат на ахлоқӣ, балки маросимист. Дар ояти 7-ум дар бораи шариат чун дар бораи “хизмати мамот, ки дар царфҳо бар санг нақш баста буд”, гуфта мешавад. Ин танҳо ба шариати ахлоқӣ, яъне ба дақиқ фармон дахл дорад. Сипас дар ояти 11-ум: “хизмати мамот” агарчи ^{ТМ}алоли дошта бошад цам, “фонӣ” мебошад. Чизе фақмотар аз ин буда наметавонад. Масеци вазифадор нест, ки шанберо риоя намояд. Чунон ки аллакай гуфта шуда буд, ҳақиқ фармони боқимонда ба китоби Ин^{ТМ}ил гузаштанд, аммо на цамчун шариат, балки цамчун принципҳо барои онҳо ки зердасти файз қастанд.
2. Аз ғайрияқудиён ^{це}^{ТМ} гоҷ талаб карда намешуд, ки шанберо риоя кунанд, зеро шариат барои халқи яқуди дода шуда буд (Хур. 31:3), ва агарчи Худо Худаш дар рјзи цафтум ором гирифт, ба цамми боқимондагон Ј нагуфт, ки дам гиранд. Бори аввал фармон оиди нигоҳ доштани

* тамаъ – цирс, чашмгуруснагӣ

- шанбе дар кјци Сино эълон шуда буд, ва танцо ба фарзандони Исроил.
3. Изцороти баъзе касон, ки, гјё мувофиќи фармони кадом як папаи Рум, шанбе ба якшанбе иваз шудааст, дуруст нест. Масециён барои парастии Худованд рјзи махсус доранд, зеро:
- а) дар ин рјз Исо аз мурдагон зинда шуда, исбот кард, ки кори на^{ТМ}от ба ан^{ТМ}ом расидааст (Юц. 20:1).
 - б) Месеци зиндашуда ба шогирдон дар давоми ду рјзи минбаъдаи Худованд зоцир шуда буд (Юц. 20:19, 26).
 - в) Рјци Пок рјзи якуми цафта дода шуда буд (Рјзи Панतिकост дар якшанбеи цафтум баъди аз мурдагон бархестани Месец буд).
 - г) Месециёни аввалин дар ин рјз барои шикастани нон ва ба ёд овардани марги Худованд ^{ТМ}амъ мешуданд (Аъм. 20:7).
 - д) Павлус ба масециён насицат медод, ки хайроти моддиро дар рјзи якуми цафта ^{ТМ}амъ кунанд (1Кјр. 16:1,2).
4. Яцудиёни зердасти шариат дар охири цафтаи корі рјзи истироцат доранд. Месециён цафтаи худро бо рјзи истироцат сар мекунанд, зеро Месец хизматгузории Худро ба ^{ТМ}о овард.
5. Шанбе рјзи јцдадорицо буд, рјзи Худованд бошад рјзи бартарицост. Мо аз ғаму ташвиши рјзмарра халок шуда, метавонем худро ба таври махсус ба Худо бахшем.
6. Шанбе ифодагари офариниши якум аст. Рјзи Худованд бо офариниши нав алоќаманд аст.
7. Шанбе тимсоли оянда буд, аммо моцият дар Исо боќи мемонд (Кјл. 2:16,17).

8. Масециёнро наметавон барои нигоц надоштани шанбе айбдор кард (Кјл. 2:16). Тарафдорони шанбе ^{ТМ}авоб медицанд, ки “шанбе” дар Кјл. 2:16 на ба рјзцои шанбеи цафта, балки ба цамаи рјзцои ид дахл дорад. Аммо дар ояти додашуда калимаи “шанбе” дар шакли танцо истифода бурда мешавад.
9. Шариат дар мецр ба ёр и^{ТМ}ро карда мешавад (Рум. 13:8-10; Ѓал. 5:14), на дар маросимцои царрјзаи каты.
10. †онибдорони шанбе оиди он бацс мекунанд, ки дац фармон принципцои ахлокиро, ки барои тамоми асрцо дода шудаанд, нигоц медоранд. Онцо намефацманд, ки фармоиш оиди шанбе аз хусусияти ахлоки дида бештар хусусияти маросими дорад. Риояи рјзи истироцат худ аз худ на дуруст асту на нодуруст. Сабаби ягонаи он ки дар рјзи шанбе кор кардан мумкин нест, он буд, ки Худо чунин гуфтааст.

Маводро аз худ карда, ба саволцои кори имтицонии 12-ум ^{ТМ}авоб гардонед.